Mājas Draugs

3. GADS. AUGUSTS/SEPTEMBRIS, 1952 8/30/NR.

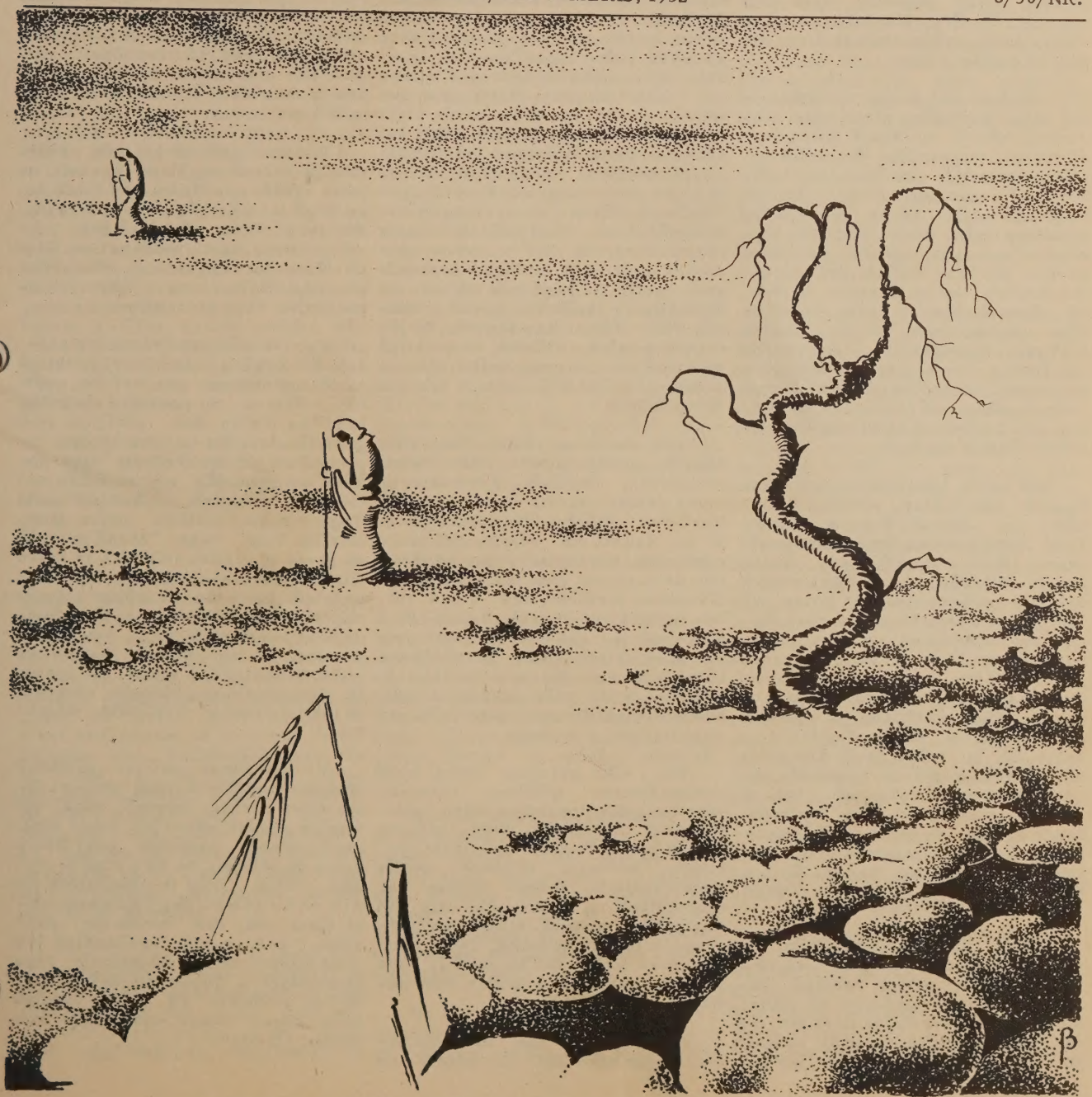

Mākslinieka ANŠA BĒRZIŅA zīmējums Apustuļu d.11.nod.28.pantam.

MĀC. VOLRADS ĪSAKS

ĪSTĀ VIETA

MŪSU dzimtenē bija kalns, ar kuŗu varēja sarunāties. Ja gadījās nostāties viņa pakājē vienā zināmā vietā, izsaukt dažus vārdus vai dziedāt kādu dziesmu, kalns kļuva it kā dzīvs, viņš atbalsoja vārdus un skaņas pat septiņas reizes. Bet šī pareizā vieta bija noteikti jāievēro. Uzrunāts no citas vietas,kalns nebija atmodināms, tas bija un palika mēms.

Līdzīgai, bet daudz grandiozākai dabas parādībai esmu bijis liecinieks Vācijā Krāšņajā Ķēniņezerā tūristu kuģi mēdz īsu brīdi apstāties noteiktā vietā ezera vidū. Iepriekš neminot, laivas vīrs ar mežragu nopūš kādas vienkāršas meldijas dažaš taktis. Varenās alpu klintis, kas apņem ezeru no visām pusēm, pēc laba brīža to pašu dziesmu atbalso, bet nu tā vairs neskan, kā sākumā. Liekas būtu spēlējis kāds neredzams, varens tūkstoš instrumentu orķestris. - Esmu bijis tur četras reizes, bet vareno pārdzīvojumu izbaudīt visā pilnībā man izdevās tikai vienreiz; pārējās reizes mūsu laivai it kā neizdevās apstāties īstajā vietā.

Vēl trešā illustrācija. - Kopenhagenes katedrāles altārī, kā zināms, ir slavenā Kristus statuja, lielā Tornvaldsena darbs. Ir pazīstams stāsts par vīru, kas daudz par to dzirdējis, to vēlējies redzēt arī pats savām acīm, bet juties vīlies. Slavenais mākslas darbs viņu ne visai ietekmējis, un savu vilšanos viņš neslēpis arī baznīcas sargam. Pēdējais paņēmis sveŝnieku pie rokas, pievedis pie altāŗa un teicis: "Jūs skatījāties uz statuju no nepareizās vietas. Nometieties ceļos, kā to mēdz darīt dievgaldnieki, Svēto mielastu saņemot, paceļiet acis uz Kristus tēlu tad, un tikai pēc tam sakiet savu spriedumu." - Vīrs ir darījis, kā viņam likts, un pēc īsa klusuma brīža neviļus atkārtojis tos pašus vārdus, ko teicis reiz māceklis Toms: "Mans Kungs un mans Dievs!"

Kādēļ šīs epizodes? Tikai, lai rādītu, ka mums jāatrod īstā vieta un pareizā nostāja, pareizā garīgā ievirze arī uzklausot un uzņemot Dieva vārdu, jo tikai tad tas var mūs personīgi uzrunāt, rosināt un svētīt. Mums jāseko Marijas paraugam: "Marija, apsēdusies pie tā Kunga kājām, klausījās Viņa vārdos."

Ko tad nozīmē sēdēt pie Jēzus kājām? Tas nozīmē, ka savā ticības dzīvē Viņu atzīstam par absolūtu autoritāti un mērauklu. - Mums jāpārvar tieksme piemērot Dieva vārdu savai gaumei, pieņemt Jēzu ar mūsu pašu nosacījumiem, ievedot tajos zināmas atrunas mums par "labu" un pieprasot Viņam noteiktas garantijas. Mūsu sirds strīdas ar Dievu un Kristu... Bet vai kāds no mums būtu kad strīdējies un debatējis ar savu ārstu, ja pie tā esam nopietni griezušies pēc palīdzības? Jēzus nav reformators, skolotājs vai filozofs, interesants sarunu biedrs - Viņš ir visas pasaules un ikviena cilvēka personīgais Pestītājs. Viņš mūs ikvienu ir atpestījis. Pestīšanu nevar nopelnīt. Tā ir žēlastības dāvana. Tā jāsaņem pilnīgā brīvībā, ko kristīgā izpratnē saucam par ticību. Un to saņemot, mūsu īstā vieta ir būt pie Jēzus kājām.

Mēs daudzos dzīves novados labprāt pakļaujamies autoritātei, piemēram, zinātnē. Lūk, akmeņogles gabals, izcelts dienas gaismā. Raktuves jūdzēm tālu un dziļi zem jūras. Nolikts uz vērīga pētnieka plaukstas, tas stāsta par pagātni, par dabu pirms gadu miljoniem, par dīvainiem mežiem, kas šalca tur, kur tagad viļņo ōkeans. Vienkāršais akmeņogles gabals ir uzticams liecinieks, lietišķais pierādījums kādai mums svešai un nepazīstamai pasaulei, kur paši neesam bijuši. Neviens viņu neturam aizdomās par viņa liecības viltojumu.

Vai - sīks gaismas stars, kopš neskaitāmiem mūžiem traucies caur bezgalīgo pasaules telpu, nākdams no zvaigznes, kuŗa pati jau varbūt sen izdzisusi un sairusi putekļos, uztverts tālskatā, pētīts spektranalizē, mums stāsta par elementiem un vielām, kas bija šīs zvaigznes sastāvā. Mūsu uzticība viņa liecībai ir nedalīta. Tikai caur viņu mēs zinām par to pasauli, kuŗa bez viņa autoritātes mums būtu palikusi mūžīgi apslēpta.

Bet kad Jēzus nāk no Gara pasaules, no sava Tēva pie mums un stāsta mums par Dieva valstību, tad mēs pēkšņi prasām kādas citas garantijas ārpus Viņa paša autoritātes. Mēs apšaubām Viņa leģitimitati, kaut gan mums ir skaidri sacīts, ka "Dievu neviens nav redzējis. Bet Vienpiedzimušais Dēls, kas ir pie Tēva krūts, tas mums to ir darījis zināmu... Es esmu durvis... Es esmu ceļš... Neviens nenāk pie Tēva, kā vien caur mani... Kas mani redz, tas redz Tēvu, kas ir debesīs... Es un mans Tēvs, mēs esam viens."

Būdami grēcinieki, mēs esam pilnīgā nezinā par Gara pasauli, un ja ko zinām par Dievu, tad tikai to, ka Viņš ir apslēptais Dievs. Bet lai pie Viņa nāktu kā pie Tēva, mums, zemu noliecoties, jāiet pa Jēzus durvīm, mums jānosēžas pie Viņa kājām, mums absolūti jāpakļaujas Viņa autoritātei.

Vai tas mūs nepazemo un neierobežo mūsu brīvību? Kristīgā cilvēka jēdziens par brīvību radikāli atšķiras no pasaules cilvēka brīvības idejas. Kur pēdējais sevi gratulē kā brīvu un neatkarīgu, tur pirmajam pilnīgs iemesls viņu nožēlot un apraudāt kā uz mūžu notiesātu verdzībā. - Rabindranats Tagore mums atstājis mazu jauku līdzību. Viņš saka: "Manā priekšā uz galda ir vijoles stīga. Tā ir brīva kustēties visos virzienos. Es viņu pagriežu pirkstos, tā atbild katram manam pieskārienam, jo tā ir brīva. Bet vienā ziņā viņa nav brīva. Viņa nav brīva dziedāt. Bet tad es ņemu to iestiprinu vijolē, es iesienu viņu tur, un nu, būdama saistīta, tā pirmo reizi ir atbrīvota dziesmai."

Vai nav tāpat arī ar cilvēku? Būdams bez Dieva viņš patiesi jūtas esam brīvs daudzā ziņā, bet viņš ir pilnīgi nevarīgs vienā ziņā, viņš nespēj saglabāt sevī Dieva vaigu un līdzību, uz ko viņš ir radīts. Viņa ceļš ir aizžogots uz dievbērnību. Šai ziņā esam brīvi tikai tad, kad "piederam Kristum," kad esam apsēdušies pie Viņa kājām, kad padodamies Viņa autoritātei. - Tāpēc jau arī Marija tā tiek cildināta. Tā ir tā vienīgā lieta, kuŗas vajaga, labā daļa, kas netaps atņemta.

MĀC. OSVALDS GULBIS

KRISTIETIS UN KRISTUS

(MĀJU DIEVVĀRDIEM)

TEKSTS: MATEJA EVAŅĢELIJA 25, 31-46

KA kristīgā ticība nevar būt bez Kristus, par to, šķiet, nebūtu ko debatēt. Tāpat kā diena nevar būt bez saules, tā kristīgā ticība nevar būt bez Kristus. Un taču gadā ir tik daudz dienu bez saules. Saules nava, un tomēr mēs sakām: ir diena. Kristus nava, un tomēr mēs runājam par kristietību, par kristīgiem cilvēkiem. Sauli aizsedz mākoņi, migla. Kas aizsedz Kristu? "Nakts drīz būs pagājusi, diena ir tuvu", savus lasītājus priecina ap. Pāvils (Rom. 13,12). Kāpēc Kristus saulainā diena kavējas? Kāpēc migla un mākoņi neizklīst? "Ļaudis, kas sēdēja tumsībā, redz lielu gaišumu, un tiem, kas sēdēja nāves zemē un ēnā, gaisma uzlēkusi" (Mt.4,16), priecājas evaņģelists, par Jēzu stāstīdams. Kāpēc pa šiem divdesmit gadu simteņiem zemes virsū nav kļuvis gaišāks, drīzāk otrādi? Kāpēc tik daudz to ļaužu, kas joprojām "sēž nāves zemē un ēnā?" Man šķiet, ka mūsu tekstā atrodama divkārša atbilde.

1. Mēs Kristu nemeklejam tur, kur Viņš varbūt vislabāk atrodams.
2. Mēs Viņu nepieņemam tādu, kāds Viņš mums tuvojas.

I.

Mūsu tekstā mēs sastopam dīvainus ļaudis. Viņus tiesā. Un tā ir pēdējā tiesa. Pārsūdzēt nav iespējams, uz apžēlošanu nav izredžu. Spriedums ir galīgs: pa labi, vai pa kreisi. Vidus ceļa, citiem vārdiem - kompromisa iespējas, tā "par" un "pret" apvienojuma, ko allaž sevī nesam un ko Jaunā derība sauc par remdenību - nav. Te ir tikai "ja" vai "nē", vai nu pa labi, vai pa kreisi, ieiešana valstībā, vai - mūžīgā ugunī. Un taču ne vieni, ne otri, tiklab pazudinātie, kā aplaimotie, nesaprot kāpēc tie uzslavēti, kāpēc pelti, kāpēc viņi tik brīnišķīgi aplaimoti un kāpēc tik bargi sodīti.

"Es biju izsalcis, jūs esat mani paēdinājuši; es biju izslāpis, un jūs esat mani dzirdinājuši; es biju svešinieks, un jūs mani esat uzņēmuši. Es biju pliks, un jūs mani esat apģērbuši; es biju slims, un jūs esat mani apmeklējuši, es biju cietumā, un jūs esat nākuši pie manis." Un ko atbild šie ļaudis, kas tekstā nosaukti par taisnajiem? - "Kungs, kad mēs tevi esam redzējuši izsalkušu un tevi paēdinājuši? Vai izslāpušu un tevi dzirdinājuši? Kad mēs esam tevi redzējuši kā svešinieku un tevi uzņēmuši? Vai pliku un tevi apģērbuši? Kad mēs esam tevi redzējuši slimu vai cietumā un nākuši pie tevis?"

Gluži ar tiem pašiem vārdiem atbild arī nolādētie: Mēs neesam tevi redzējuši. Un taču, acīmredzot, ir runa par kristiešiem, ne pagāniem. Ja arī Kristus pats viņiem svešs, tad nekādā ziņā - Viņa vārds. Viņi ir piederējuši Kristus baznīcai - kristīti, iesvētīti, laulāti un beidzot Kristus vārdā izvadīti pēdējā dusā. Kā prazdami un cik spēdami viņi ir lūkojuši arī savu artavu, savu pagali piemest tam ugunskuram, kuŗu iedegt Kristus bija nācis virs zemes. Grūtā brīdī viņi pie tā sildījušies, apskaidrotības brīdī ilgojušies: Kaut taču nebūtu nevienas dvēseles bez saules stara! Viņi ir meklējuši Kristu. Bet kur?

a) Pagātnē.
b) Rakstos.
c) Baznīcā, dievkalpojumā, lūgšanās.

a) Kristietībai, bez šaubām, ir sava vēsture. Bet tā nepieder vēsturei. Un Kristus, bez šaubām, ir vēsturiska persona, bet Viņš nav tikai vakardienas - Viņš tikpat labi ir arī šīs dienas un rītdienas Kristus. "Jēzus Kristus ir tas pats vakar, šodien un mūžīgi" (Ebr.13, 8).

Kas tad nu ir mūsu nelaime, kas ir tas mākonis, kas liedz Kristus saulei atspīdēt visā krāšņumā? - Tāpēc ka ir miljoniem kristiešu, kam Kristus ir tikai "lielais mirušais", tāpēc ka ir miljoniem kristiešu, kam ticības apliecība beidzas ar vārdiem: krustā sists, nomiris, aprakts. Amen.

Un kas vēl ir mūsu nelaime? - Ka mēs, kristīgi cilvēki, ejam savu dzīves ceļu kopā ar nepazīto Kristu. Tie divi mācekļi, par kuŗiem stāsta Lukas ev. 24. nodaļā, taču bija kristīgi cilvēki. Tie sarunājās ar Viņu, tie iztaujāja Viņu, tie sūdzēja Viņam savas bēdas, tie atvēra Viņam sava nama durvis un lūdza Viņu pie sava galda, bet tie Viņu nepazina, "viņu acis tapa turētas." - Meklēsim Kristu tagadnē. Meklēsim Viņu savā laikmetā. Lūgsim lai mūsu acis tiktu atvērtas, lai mēs Viņu varētu pazīt arī savā laikmetā, savā dzīves ceļā.

b) Kur vēl mēs Kristu meklējām? Rakstos. "Jūs pētījat rakstus, jo jums šķiet, ka tajos jums ir mūžīgā dzīvība; un tie ir, kas dod liecību par mani! Bet jūs negribat nākt pie manis, lai iegūtu dzīvību." (Jāņa ev. 5.39.40).

Ir labi un nepieciešami Rakstus pazīt, bet ne Raksti - dzīvību dod Dzīvais Kungs! Ir svarīgi zināt, un jo vairāk mēs zinām, jo labāk, bet zināšanas vien nav glābušas ne pasauli, ne dvēseli un - neglābs. Rakstu pazīšana stiprina ticību (Lk.24, 25.sek.). Un ticība var kalnus pārcelt (Mt. 17,20), bet tikai tad, kad tā ir dzīva, atraisīta ticība. Dinamīts, kalnā ierakts, var kalnu "pārcelt," bet tikai tad, kad tas "atraisās," eksplodē. Ticība bez darbiem ir nedzīva. "Tu tici, ka ir viens Dievs, tu dari labi; arī ļaunie gari tic un dreb. Bet vai tu gribi zināt, tukšais cilvēk, ka ticība bez darbiem ir nedzīva?" (Jāk.2, 19.20).

Mēs varam būt priecīgi, ka esam dziļi rakuši un uzrakuši klints pamatu (Lk. 6,48). Gods mūsu ticības tēvam Mārtiņam Luteram, bet pamats vien vēl daudz nedod. Uz pamata ir jācelļ.

Kristus ir Rakstos, bet tas Kristus, kas ir Rakstos, ir tikai zinātais, varbūt arī ticētais, ne "atraisītais," dzīvais Kungs.

c) Beidzot mēs meklējam Kristu baznīcā, dievnamā, lūgšanās. Vai tur Viņa nav? Kā nē! Protams. Kristietis bez baznīcas ir cilvēks bez mājas, bez ģimenes. Viņš varbūt ir labs cilvēks, stiprs, bet vientulis. Un viņš cieš no savas vientu-

Laiva skrien

CELDAMĀS KĀ VANAGS SPOŽS
KĀDA LAIVA ZIB:
PAŠOS ZVAIGŽŅU PUTEŅOS
VAI TĀ PAZUST GRIB?

PAZŪD JŪRA, DEBESIS
LAIVA, LAIVA SKRIEN!
ZEMES KAMOLS IZRISIS.
BALTA GAISMA VIEN.

PLAŠUMS. PLAŠUMS KRŪTIS PLĒŠ.
PLAŠUMU PLEŠ SIRDS.
NEDZIMUŠU DZIESMU VĒJŠ
TAVI SPĀRNI IR.

lības. Kristietis bez baznīcas varbūt ir varens cīnītājs, bet viņam tomēr tikai tikdaudz vērtības, cik partizānam mežā. Vienība ir spēks. Grauds krīt dažreiz arī ceļmalā, uz akmenāja, vai ērkšķiem, uzdīgst un dažreiz var arī nest bagātus augļus, - bet īstā vieta, kur dīgt un augt, tomēr ir druva - baznīca. Taču ar baznīcas apmeklēšanu vien neviens vēl par kristieti nav kļuvis. Ar piesliešanos kādai organizācijai, pat tad, ja tā būtu tik varena, kā Kristus baznīca - ar ārēju piederību vien vēl neviens netiks glābts un nevarēs glābt arī citus.

Kristus ir jāmeklē tur, kur trūkums, kur izsalkums un slāpes, kur nabadzība un slimības, cietumos un vergu nometnēs, kur cilvēks, tavs tuvākais, cieš, kur tu vari palīdzēt, tai mājā un pilsētā, kur tu dzīvo un - aiz dzelzs priekškara. Pat tad, ja tava palīdzība nevarētu būt vairāk, kā klusa lūgšana, arī tā ir palīdzība, un tā nebūt nav tā nenozīmīgākā. - Tur ir Kristus. Vai un cik mēs tur Viņu meklējam? - sava laikmeta sāpēs, nelaimēs, kas tieši mūsu dienās tik lielas.

Kur mēs Kristu meklējam, tas ir viens; un kādu mēs Viņu gribam atrast, tas ir otrs.

2.

Kāds ir tas Kristus, ko mēs meklējam? Par sava laika ļaudīm un varbūt par cilvēku cilti vispār Kristus ir teicis - tie paši nezinot, ko tie gribot un kuŗa rotaļa tiem patiktos. Tie esot kā bērni, kam nav labs ne šis, ne tas - ne Jānis Kristītājs, ne Cilvēka dēls(Mt.11, 16.sek.). Man gribētos cerēt, ka ar mums gluži tik ļauni nava. Mēs zinām tīri labi, kādam Kristum jābūt, lai tas mums patiktu.

Mēs esam vāji, tātad - Viņam jābūt stipram. Un Viņš ir stiprs. Viņš apsauc pat vētru un jūŗu. Un tanī pašā reizē - maigam. Un tāds Viņš ir. Viņš svētī bērnus, mierina un stiprina bēdīgos un grūtsirdīgos. Kur Viņš tuvojas, tur "akli redz, tizli iet, spitālīgie top šķīsti, kurli dzird, miroņi ceļas augšām, un nabagiem tiek sludināta prieka vēsts" (Mt.11,5). Viņš norāj augstprātīgos un veikli atbild tiem, kas Viņu lūko mulsināt. Tāds Viņš mums patīk. Nav mums ko iebilst arī, ja Viņš nāk tiesāt dzīvos un mirušos - ja esam droši, ka mūs Viņš attaisnos un novēlēs mums "valstību, kas sataisīta no pasaules sākuma." Mazāk jau Viņš mums patīk tur, kur Viņš nepretojas, pazemojas, cieš. Nacionālzociālisti pat domāja, ka krucifikss būtu no baznīcām izvācams; tas apkaunojot vācu rasi. Bet galu galā arī te varam saskatīt varonību, cita veida varonību - uzticību, paklausību, ziedošanos. Viņš "sevi iztukšoja" (Filip. 2,7), Viņš pazemojās, Viņš mira mūsu vietā - tāpēc Dievs viņu paaugstināja.

Tas mums patīk - paaugstinātais Pestītājs, devējs, žēlotājs, sapratējs. Tas mums vajadzīgs - bagātais Kristus. Un tā mēs nākam pie Viņa savās lūgšanās, uz baznīcu - ar veselu vajadzību sarakstu, tikpat kā uz veikalu: to un to man, to un to manam vīram, sievai, bērniem, manai ev. lut. baznīcai, to un to viņas vadītājiem un to un to manai tēvu zemei un - grūtdieņiem un pabērniem... Devējs Kristus mums vajadzīgs, un "no Viņa pilnības mēs visi esam dabūjuši žēlastību un atkal žēlastību" (Jāņa ev.1,16).

Vai mēs pazīstam arī to Kristu, kas mums prasa? - izsalkušo, izslāpušo, kailo, slimo, apcietināto "Kristu", Kristu aiz dzeloņu stieplēm, vergu nometnēs, aiz dzelzs priekškara - vai to mēs pazīstam?

"Patiesi, es jums saku, ko jūs neesat darījuši vienam no šiem mazākajiem, to jūs arīdzan man neesat darījuši!"

Laikā neteikta vārda grēks pazudina mūsu laikmetu. Laikā neizlietotais Dieva vārda zobens: "Sātan, atkāpies!" pazudina mūsu laikmetu. Kompromisi pazudina mūsu laikmetu, tukšas cerības, ka, savu izsalkumu apmierinājis, plēsoņa paliks rāms un lauva ganīsies kopā ar jēru jau še zemes virsū. Tālumi samulsina mūs - tas jau aiz ōkeana! Un - ar mani, ar mums tas nevar notikt! Un saule apmācas, un dzīvojam nāves ēnā.

"Eita nost no manis," skan tiesneša spriedums "- - mūžīgā ugunī."

Nē, tas nedrīkst notikt! Īsts kristīgs cilvēks savu Kungu pazīs, lai cik izsalcis un izslāpis, lai cik slims un cietumā novārdzis tas būtu. Īsts kristietis ir palīdzējis un palīdzēs, viņš ir cīnījies, viņš cīnās un cīnīsies par gaismu un patiesību. Un nāks diena, kad mākoņi izklīdīs un Kristus saule atspīdēs arī "nāves zemē." Ļaudis, kas sēž tumsībā, redzēs "lielu gaišumu." Kristus vairs nebūs izsalcis un izslāpis, slims un kails, vergs un cietumnieks. Viņš atvērs acis saviem mācekļiem arī divdesmitajā gadsimtā, tāpat kā Viņš tās atvēra pirmajā: "Miers ar jums!... Kāpēc esat tā izbīstaies? Un kāpēc jūsu sirdīs ceļas tādas šaubas?" (Lk. 24,36 sek.). Un tie kas Viņu pazinuši te, reiz dzirdēs mūžībā: "Nāciet šurp, jūs mana tēva svētītie, iemantojiet valstību, kas jums ir sataisīta no pasaules iesākuma, jo es biju izsalcis, un jūs esat mani paēdinājuši; es biju izslāpis, un jūs esat mani dzirdinājuši; es biju svešinieks, un jūs esat mani uzņēmuši. Es biju pliks, un jūs esat mani apģērbuši, es biju slims, un jūs esat mani apmeklējuši; es biju cietumā, un jūs esat nākuši pie manis.

Tad taisnie atbildēs viņam un sacīs: Kungs, kad mēs esam tevi redzējuši izsalkušu un tevi paēdinājuši? Vai izslāpušu un tevi dzirdinājuši? Kad mēs esam tevi redzējuši kā svešinieku un tevi uzņēmuši? Vai pliku un tevi apģērbuši? Kad mēs esam tevi redzējuši slimu vai cietumā un nākuši pie tevis?

Tad ķēniņš tiem atbildēs un sacīs: Patiesi es jums saku: ko jūs darījuši vienam no šiem maniem vismazākiem brāļiem, to jūs esat man darījuši."

J. VILCIŅŠ

PRETIM KRISTIĀNISMAM

CILVĒCE pārdzīvo liktenīgu un baigu krizi, kas vēl arvienu iet dziļumā un vēršas plašumā. Tāds ir vispārējs atzinums. Krize izpaužas kā kultūrā, tā cilvēku sociālajā, saimnieciskajā un politiskajā sadzīvē, taču tās centrā stāv cilvēks pats, savās attiecībās ar viņa dzīvi noteicējām absolūtajām vērtībām. Atrasdamies cēloniskā sakarībā ar Dievu un, līdzīgi visam pasaulē, iekļauts Viņa dievišķīgajā likumībā, cilvēks aplam izlietojis viņam doto garīgo brīvību. Viņš savā dvēselē un savos darbos novērsies no dievišķās likumības, tā nonākdams nepārredzamā iekšēju un ārēju sarežģījumu labirintā - krizē. Kristus vārdi ir piepildījušies. Iemantojis "visu pasauli", cilvēks ir pazaudējis savu dvēseli (Mk.ev.3:36).

Pārdzīvojamās krizes pazīmes varam apvienot trijās parādību grupās: 1. Dieva un Kristus klaja noliegšana, kristīgās ticības un baznīcas apkaŗošana un cenšanās to iznīcināt; 2. cilvēka individuālās un garīgās vērtības iznīcināšana, padarot viņu par lietu; 3. matērijas paaugstināšana, padarot to par cilvēka dzīves vērtību izteicēju faktoru.

Jo spilgti visas šīs parādības izpaužas lielinieku sistēmā. Bet daļēji tās atspoguļojas arī rietumu pasaulē, sevišķi kalpošana matērijai, tās daždažādajos atveidos. Analizejot pieminētās krizes parādības, nākam pie ārkārtīgi svarīgas atziņas, kas izteic visu krizes raksturu: visu šo parādību cēlonis - novēršanās no Dieva, nesaskaņa ar Viņa likumiem un cilvēkam paredzēto dievišķo sūtību. Reizē ar to nākam pie vēl vienas izšķirīgas atziņas, proti: izeja no krizes, tās pārvarēšana un ļauno spēku paralizēšana sasniedzama vienīgi saskaņojot cilvēka mērķus un gribu ar Dieva mērķiem un Dieva gribu. Krizes cēlonis ir cilvēkā, nevis ārpus tā, un izeja no krizes arī ir cilvēkā - Dievam atdzimušā, jaunā cilvēkā. Tas nozīmē, ka nekādi kulturāli, sociāli, nacionāli u.c. centieni, ja tie nebūs centrēti visupirms cilvēka paša atdzimšanā un Dieva valstības likumu īstenošanā pie kaut cik pilnīgākas un ilgstošākas labklājības nevedīs. Tāpēc, jautājot, kā pārvarēt krizi, arvien vairāk tiek pieminēts kristiānisma vārds.

Diemžēl kristiānismu vēl vienmēr vairāk piemin tikai kā vienu no vairākām krizes pārvarēšanas iespējām. Tā vien liekas, ka cilvēks nespēj un nespēj aptvert, kur tas atrodas. Sajusdams un vārdos un rakstos tēlodams sava stāvokļa traģismu, viņš vēl vienmēr kavējas savas līdzšinējās dzīves drupās, kaut arī tās draud to aprakt. Viņš svārstās starp maldiem un patiesību, veco un jauno, gan tiekdamies pēc jaunā, bet nespēdams izšķirties un atteikties no valdzinošajām saistībām ar saviem elkiem un nespēj pievērsties kristiānismam aktīvā ticības, atziņas un darbības spēkā.

Kristiānisms un cilvēka ceļš uz to pausts Sv. rakstos, it īpaši Kristus evaņģelijā. "Es esmu ceļš, patiesība un dzīvība...", saka Kristus (Jņ.ev.14,6) un rāda šo ceļu, pie tam ne tikai šī ceļa mērķi - mūžīgo dzīvību, bet arī tā laicīgās dzīves posmu, saistot abus harmoniskā, izlīdzinātā vienībā. Ir aplam domāt, it kā Kristus cilvēkam prasītu jau viņa laicīgās dzīves posmā aiziet no šīs pasaules. Gluži otrādi. Līdzībās, simbolos, piemēros un demonstrācijās Viņš izskaidro, kā cilvēkam izprast savu dzīvi šeit, kā to no piedzimšanas līdz aiziešanai viņā dzīvē pavadīt un kā to saskaņot ar Debesu Tēva prātu. Uzsvērdams cilvēka pirmo un svarīgāko uzdevumu "dzīties papriekšu pēc Dieva valstības un pēc Viņa taisnības" (Mt.ev.6,33), Kristus tajā pašā reizē arī sludina, kā diendienā laicīgās dzīves rāmjos īstenot Dieva valstību resp. Dieva plānu, ko Kristus nodod cilvēkam brīnišķi tvertu, detaļās izveidotu un skaidri saprotamu: tā jums būs dzīvot, un to jums Debesu tēvs paredzējis, tāds ir jūsu uzdevums, to es jums pavēlu. "Ja jūs mīlat mani, turiet manas pavēles" (Jņ. ev. 14,15).

Cilvēks un viņa visai sarežģītā un daudzveidīgā dzīve nebūt nav sevī noslēgta vienība, ar savu, no jebkā cita (ārpus tās esoša) neatkarīgu vērtību un ar saviem suvereniem likumiem. Tā ir mūžīgā Dieva gribas un gara izpausme, dievišķās gribas manifestācija, Viņam vien zināmam nolūkam. Cilvēkiem un tautām ir nolikts pildīt zināmu sūtību un viņu esme un darbošanās šeit iegūst jēgu un nozīmi vienīgi šīs sūtības lokā. Tikai šo sūtību pildot, nožēlojamais, nespēcīgais, nīcīgais radījums - cilvēks kļūst Dieva līdzgaitnieks un atspulgs šinī pasaulē, un viņam paveras ceļš uz mūžību, un tikai tādā kārtā viņa dzīve kļūst skaidra, gaiša un garīgi skaista, tikai tādā kārtā cilvēks iegūst drošību, mieru un iekšēju vienību. Viņš dzīvo Dieva gaismā (Jņ. 1. vēst. 1,7) un svētībā.

Mums jāzina, ka Kristus nav devis cilvēkam neizpildāmas pavēles, nav mācījis neko kas būtu pretējs cilvēka patiesajai dabai. Viņa evaņģelijs ir priecas vēsts par cilvēka dvēseles glābšanu, bet arī - par jaunu dzīvi pasaulē. Šī vēsts nav abstrakta, cilvēkam būtiski neatbilstoša, ideāls pēc kuŗa var gan tiekties, bet no kuŗa neko nevarētu īstenot ikdienas dzīvē. Ja neticam Kristus vārdiem, ja apšaubām iespēju tos īstenot, tad eo ipso mēs neticam arī Kristum pašam, neticam, ka Dieva Dēls un Pestītājs nācis, cilvēku vidū pasaulē. Taču tā būtu lielākā aplamība. Tāpēc drīzāk jājautā: ko un kā darīt, lai Kristus evaņģeliju pildītu, kā pārvarēt tos cilvēcīgos maldus, kādos esam iestiguši, kā tikt uz īstā ceļa? Šie jautājumi nav jauni. Tā jautājuši daudzi - gan Kristus mācekļi, gan arī mēs paši: ko man darīt, ko darīt tev, citiem, mums visiem, šodien, rītu un arvienu? Ko darīt mums, latviešiem? Mums jāatrod kristiānisma ceļš. Mums jāmeklē tas katram pašam - draudžu ganiem un darbiniekiem, ikvienam ticīgam cilvēkam, kuŗā liesmo Kristus gara uguns. Atcerēsimies Kristus jautājumus: "...par zemes un debess izskatu jūs protat spriest, kāpēc jūs neprotat spriest par šo laikmetu? Un kāpēc jūs paši no sevis neizšķirat, kas ir taisnība"? (Lūk.ev.12,56.57). Tāpēc tālākās rindās mēģināšu pievērst lasītāju uzmanību dažiem, kristiānisma problēmu risināšanā nozīmīgiem, jautājumiem.

Kristus no cilvēka prasa ticību, bet visnotaļ arī darbus, aktivitāti.

Viņa evaņģelijs ir rosmes, darbības un enerģijas evaņģelijs: tici Dievam; mīli Dievu, savu Kungu; lūdz Dievu; izšķiries; mīli savu tuvāku, kā sevi pašu; paļaujies; meklē; klaudzini; mācies; māci; spried; piedod; mīlē savu ienaidnieku; dari otram, ko gribi lai tev dara; tu nevari kalpot Dievam un mantai - kalpo Dievam; nekrāj mantas virs zemes, krāj sev tās debesīs; nezūdies savas dzīvības dēļ, ko ēdīsi un ko dzersi; nezūdies nākošā rīta dēļ, seko man un atsakies no citām saistībām; dzenies pēc Dieva valstības. Vai te nav cilvēkam prasīta vispusīga aktivitāte un enerģija iepretim Dievam un Kristum, iepretim sev pašam un savam tuvākam? Ka Kristus vēlas, lai cilvēka ticība un jūtas pret Viņu izpaustos nevien vārdos, bet visā dzīvē, rāda arī jautājums un pārmetums: "Ko jūs mani saucat: Kungs, Kungs! bet nedarāt, ko es saku? " (Lūk.ev.6,46). Tātad, neesat pasīvi, neesat runātāji un spriedelētāji, bet jūsu gara rosme, jūsu darbi lai rāda jūsu ticības dziļumu un spēku, jūsu jūtu patiesīgumu. Arī apustuļu rakstos blakus ticībai izcelta cilvēka aktivitāte un darbi. Apustulis Jānis raksta: "...nemīlēsim vārdiem, nedz ar mēli, bet ar darbiem un ar patiesību" (1.vēst.3,18) un ap. Jēkabs: "Ko tas palīdz, mani brāļi, ja kāds teic, tam esot ticība, bet tam nav darbu? .....ticība, ja tai nav darbu, tā ir pati par sevi mirusi... kā miesa bez gara ir mirusi, tāpat arī mirusi ir ticība bez darbiem." (Jēkaba vēst.2,14.17.26). No tā secināms, ka gribot mērķtiecīgi iet pretim kristiānismam, nepietiek ar tā atzīšanu un pieņemšanu idejā, ar jūsmu un noskaņu, ar neskaidrām ilgām pēc kautkā citāda, gan labāka, bet nezināma. Ar vispārēju ticības sludināšanu, kulta formu izkopšanu un šādās reizēs izraisītiem garīgiem pārdzīvojumiem vien mērķim tuvāk netiksim. Ceļš uz kristiānismu ir ticības ceļš, bet tajā pašā laikā arī - un katrā ziņā - atziņas un aktivitātes ceļš. Pasivitāte, gaidīšana, apmierināšanās ar iekšēju, bieži neskaidru, noslieci uz kristiānismu var ātri vien pārvērsties vienaldzībā un garīgā nabadzībā. Jāizšķiras, lai cik grūti tas nāktos, lai kā gribētos vēl izvairīties un - atpakaļ neraugoties, iet uz priekšu. Un tos, kas tā izšķirsies, nevarēs vairs samulsināt ne jaunā viedokļa un nostājas radikālā atšķirība no dzīves un tās parādību agrākās izpratnes un vērtējumiem, ne apkārtnes šķēršļi sadzīves garīgās, sabiedriskās un praktiskās lietas risināt kristiānisma aspektā. Viņi uzņemsies visas konsekvences ar prieku un bez kompromisiem, cik vien pilnīgi to viņiem rādīs un atklās Kristus evaņģelija un citu Svēto rakstu izpratne un kristīgā baznīca. Šie cilvēki tad arī varēs būt tas spēks, kas pāries aktivitātes augstākā pakāpē - cīņā par kristiānismu latviešu vidū. Visai zīmīgi par to raksta mācītājs Osvalds Gulbis: "...ne ar sirsnīgu vēlēšanos, ne ar iekšēju piekrišanu vien, bet ar aktīvu līdzdarbību, tikai ar vienotiem spēkiem un tikai ar krusta karogu varam uzvarēt. Bet uzvarēt šoreiz nozīmē dzīvot." ("Mājas Draugs" 1951.g. jūnija num.,6.lpp.). Krusta karogs ir kristiānisma karogs. Izšķirdamies par to un uzticēdamies tam, nepievilsimies.

Privātā bikts

Tiklab katoļu un austrumpareizticīgā, kā arī protestantu baznīcas, pēdējās gan ne vienmēr bez lielākiem vai mazākiem ierobežojumiem, atzīst "svētas darbības, kuŗas ir noteicis pats Kristus un kuŗās Viņš ar redzamiem materiālajiem līdzekļiem izpauž un piešķir ticīgam cilvēkam savu žēlastību." Tie ir t.s. sakramenti. Katoļu un arī austrumpareizticīgajai baznīcai tādu ir septiņi: kristība, konfirmācija, laulība, sv. vakarēdiens, pēdējā svaidīšana, priesteŗu iesvētīšana un bikts jeb nožēlas sakraments. Mūsu ev. luteriskajai baznīcai tādu ir tikai divi - kristība un sv. vakarēdiens. Abi ir Kristus noteikti, abiem ir ārējās materiālas zīmes: kristībai ūdens, sv.vakarēdienam maize un vīns. Visus pārējos, un, proti, tāpēc, ka tie neatbilda augšējai sakramenta definīcijai un tamlīdz evaņģeliskās baznīcas pamatprincipiem, Luters, ilgi nedomājot, atmeta. Grūtības radās tikai ar bikti: paturēt, - atmest? Nevarēdams bikti atzīt par sakramentu (te nav ārējas materiālas zīmes), Luters to tomēr vērtēja augsti. Tāpēc arī katrā ev. luteriskā draudzes dievkalpojumā tūlīt pēc introita (ievadvārdiem) seko kopēja grēksūdze (bikts) un mūsu baznīcas kārtība paredz arī privāto, t.i. draudzes loceklis uztic savus pārkāpumus savam mācītājam privāti, divatā. Šī prakse, šķiet, saglabājusies gan vairs tikai pasniedzot sv. vakarēdienu slimniekam. 1. un 2. pasaules kaŗa sekās uzziedējusī psīchoterapijas prakse tagad Apvienoto ev. lut. baznīcu Vācijā (12.000.000 loc., kopš 1945. gada federācijā ar 26 citām vācu protestantu sektām: Vācijas evaņģeliskā baznīca) pamudinājusi rūpes par sasirgušā cilvēka dvēseli (un grēcinieka dvēsele ir sasirgusi vienmēr) neatstāt tikai medicīnai (psīchoterapijai), bet uzņemties to baznīcai pašai. Š.g. maija sākumā Apvienotās luteraņu baznīcas ģenerālsinode Flensburgā tāpēc ir nolēmusi atjaunot privāto bikti.

Sakarā ar to Hanoveras bīskaps Hanss Lilje paskaidro: "(Psīchoterapijas uzplaukums, kas pēc vācu ev. lut. baznīcas vadības domām nav nekas cits, kā mēģinājums aizstāt seno privāto bikti) pierāda, ka modernajam cilvēkam nepieciešams individuāls mierinājums un (vairāk) spēka un atgādina baznīcai veselīgo un svētīgo individuālās grēksūdzes institutu... (Taču) tas nav baznīcas mēģinājums valdīt pār cilvēka sirdsapziņu; tieši pretēji, tas cilvēkam atdod viņa personīgo, individuālo paļāvību Dieva žēlastībai, atvieglina individuālās sirdsapziņas nastas."

Citiem vārdiem - atšķirībā no katoļu baznīcas prakses, atjaunotā ev. luteriskā privātā bikts nav sakraments, un cilvēka dvēseles glābšanai tā nav absolūti nepieciešama, bet tā ir svētīga, it sevišķi mūsu laikos vairāk uzsveŗama. Pie tam, ievērojot evaņģeliskās baznīcas "vispārējās priesterības" principu, otra cilvēka grēkus var uzklausīt un grēku piedošanu pasludināt netikvien mācītājs, bet arī katrs kristīgs cilvēks. Ja grēku sūdzētājs tic un savus grēkus patiesi nožēlo, arī šai gadījumā Dievs viņa grēkus piedos.

Neiestiegot dziļākos komentāros un privātas bikts nepieciešamību un svētību it sevišķi mūsu dienās atzīstot, tomēr nevaram neaizrādīt, ka vispārējās priesterības princips nav pārspīlējams. Pretējā gadījumā rezultāti var būt vēl bēdīgāki, kā zināmie pārmetumi katoļu baznīcai, un ja jau priesteris, kā mēdz domāt, grēku sūdzētāja sirsnīgo uzticēšanos var dažreiz izlietot nelietīgi, tad vēl jo vairāk briesmas var draudēt "savu sirdi izkratot," kā to Flensburgas sinode paredz, jebkuŗam "kristīgam" cilvēkam. Mācītājs, bez šaubām, nav kristīgāks par citiem, taču viņu saista ordinācijas solījums.

O. G.

Ticības avoti

II

ATCERĒDAMIES savus pirmos ārsta prakses gadus, Kronins atstāsta vēl kādu citu zīmīgu notikumu. Pēc kāda gada no Dienvidvelsas pārcēlies uz Monmoutšīru, toreiz mazu, atpalikušu stūri, Kronins neatrod tur ne slimnīcu, ne kādas citas medikalas labierīcības, pie kam jau divdesmit gadus te viss darba smagums gulstas uz vietējās apriņķa žēlsirdīgās māsas pleciem. Tā ir pusmūža sieviete, vienkāršiem, parastiem sejas pantiem, bet, kaut arī viņas darbs ir ārkārtīgi grūts un darba stundas gaŗas, viņas dzidrās, pelēkās acis starot staro. Ar šo māsu nu Kronins dalās darba nastā un apbrīno viņas izturību, pacietību, mieru un labo omu. Taču enerģiskās māsas rakstura iezīmīgākā īpašība jaunajam ārstam šķiet viņas pilnīgā nesavtība. Lai cik aizņemta - tai laipna vārda nepietrūkst, lai cik noguruši - tā steidzas pie slimnieka arī nakts vidū uzmodināta. Kādreiz, kad abi, ārsts un māsa, slimos aprūpēdami līdz vēlai naktij, galīgi noguruši dzer tēju, risinās šāda saruna:

Ārsts: ''Māsa, kāpēc jūs neprasat algas paaugstinājumu? Tas ir izsmiekls strādāt par tik mazu algu!''

Māsa: ''Man pietiek.''

Ārsts: ''Nē, tiešām! Vismaz mārciņu jums vajadzētu saņemt nedēļā vairāk. Dievs zina, ka jūs to esat pelnījusi!''

Iestājas klusums. Māsa smaida, bet viņas acīs iegūlusi dziļa nopietnība:

''Doktor, ja Dievs to zina, tad man vairs nekā cita nevajaga.''

''Es sapratu,'' saka Kronins, ''ka visa viņas dzīve, viņas darbs un pašuzupurēšanās bija viens vienīgs veltījums Dievam un nepārtraukta ticības apliecība. Un piepeši es sapratu, cik bagāts un nozīmīgs ir viņas mūžs, un cik, salīdzinot ar viņas mūžu, tukšs manējais. Eksplozija raktuvēs, nejauša vienkāršas apriņķa māsas piezīme mani izveda no skepticisma purva uz stingrajām ticības augstienēm.''

V. Steinhauzens. *Kristus svētī laukus.*

Tālāk Kronins pakavējas pie mūsu dienu cilvēkam tik raksturīgās vairīšanās runāt par ticību Dievam, itkā šis tēmats liecinātu par apšaubāmu gaumi. Pēc Kronina domām, šis jautājums pelnījis ievērību tieši mūsu dienās un - vairāk nekā jebkurā citā vēstures periodā. Ateistiskās ideoloģijas ietekmēta, puse pasaules uzbrūk reliģijai, lūkodama priekšstatu par Radītāju samīt dubļos bez žēlastības un uz visiem laikiem. Tajā pašā laikā mēs, pasaules otrajā daļā, gan mokamies ar pastāvīgu spirituālu izsalkumu, bet savā nostājā pret Dievu esam apatiski un savas gara dzīves pašreizējo apdraudējumu neliekamies redzam. Ticēdami zinātnes progresam un tradiciju vecmodībai, daudzi sākuši nopietni apšaubīt Dieva esamību. Saprotams, turpina Kronins, ka Dievu kā matēmatisku formulu nevar pierādīt. Viņa esamību kā Euklida problēmu nevar demonstrēt. Bezgalīgo šauros, intelektuālos terminos nevar iespiest. Bet ja vērojam fizisko universu ar visiem tā noslēpumiem un brīnumiem, tā sarežģīto iekārtojumu un aptveŗamo bezgalību, tad priekšstatam par Radītāju nevaram izbēgt. Vai klusā vasaras naktī, paraugoties zvaigžņotajā izplatījumā, katrs negūst nešaubīgu pārliecību par to, ka šāds kosms nevar rasties nejauši un ne no kā? Un vai mūsu zeme, kas vienmērīgi virpuļo izplatījumā, var būt tikai nenozīmīga materijas lodīte, nejauši izsviesta no saules ? Ex nihilo nihil - no nekā nekas nevar rasties.

Šai sakarībā Kronins atstāsta citu notikumu. Pirms kādiem gadiem viņš uzaicinājis ievērojamu zoologu runāt klubā, ko noorganizējis Londonas strādnieku zēniem. Zoologs runājis par pasaules izcelšanos. Ar acim redzamu nosliegšanos uz ateismu, viņš stāstījis par aizvēsturiskajām jūŗām, kas sirmajā senatnē apskalojušas zemes pirmatnējo čaulu; viņš runājis par fiziskām un ķimiskām reakcijām, kas radījušas pulsējošas putas, no kuŗām - kaut arī nepasakot, kā - izveidojusies pirmā primitīvā dzīvības forma, protoplazmas šūna. Runas beigās atskanējuši pieklājīgi aplausi, bet kad tie apklusuši, kāds jauneklis, mazliet stostīdamies, jautājis: ''Atvainojiet, kungs, jūs stāstījāt, k-ka lielie viļņi s-sitās pret krastu, bet no k-kurienes tad tur varēja rasties tikdaudz ūdens? '' Iestājies klusums. Lektors apmulsis, nosarcis un iekams vēl paguvis ko atbildēt - visi klausītāji sākuši skaļi smieties. Lektora rūpīgo loģikas celtni sagāzis viens vienīgs vientiesīga zēna jautājums.

''Patiesība ir tā,'' secina Kronins, ''ka zinātniskie pētījumi par šo vareno aizvēstures dabas procesu, cēloņiem un sekām nav varējuši sniegt nekādu solidu pamatu Dieva eksistences noliegšanai. Taisni otrādi, mums jāsecina, ka pirmatnējo radīšanas procesu, universa izkārtojumu un dabas likumu iedarbību vienmēr vadījusi un vadīs kāda Augstāka Inteligence.''

A.P.

ARTURS PRIEDĪTIS

Dieva atklāsme un Sv. raksti

III

MUMS, kas paši vēl ejam skolā, neiespējami visu Skolotāja plānu pārredzēt, bet ja raugāmies atpakaļ uz nostaigāto ceļu, tā pirmās pakāpes mums jau saskatāmas.

Kāda atziņa tad nu stāv šī plāna iesākumā? Kopš gadu desmitiem etnologu uzskats ir bijis, ka cilvēces attīstība gājusi caur totemisma fazi, un ka šai fazei izšķiroša ietekme uz reliģisko priekšstatu attīstību. Arī S. Freuds liek šo uzskatu savas grāmatas "Totem und Tabu" pamatā, tā pierādīdamies par godīgi naivu materiālistu bez kritiskas pieejas toreiz pieņemtajām, bet nepierādītajām dabaszinātnieku hipotezēm. Viņš pieņem, ka dabas tautām bijusi zemapzīnīga "preloģiska" domāšana, kur tad arī meklējamas reliģijas īstās un dziļākās saknes. Šī teorija tālāk pieņem, ka pirms ticības Dievam ir bijusi ticība dvēselei (animisma teorija), un ka monoteisms ir visas šīs evolucionārās attīstības gala produkts. Visa šī argumentācija pēdējā laikā tieši etnologu sagrauta. Kādu iznīcinošu triecienu šīs jaunās atziņas devušas tai psīchoanalitiķu skolai, ko reprezentē S. Freuds, uz to aizrāda arī R. Langs žurnāla "Wissenschaft und Weltbild" jaunākajā numurā.

Proti, jaunākie pētījumi, kas izdarīti pasaulē izkaisītajās pirmtautās (V. Koppers, P. Šebesta un īpaši V. Šmidts savā 9 sējumus aptverošajā mūža darbā "Dieva ideja izcelšanās") uzrāda pārsteidzošo faktu, ka cilvēces attīstības iesākumā stāv monoteisms. Visas pirmtautas, bez izņēmuma, pielūdz vienu debesīs mājojošu, neredzamu, visvarenu, labu augstāko būtni, kas radījusi zemi un debesis, mīl cilvēkus un tiem palīdz, mudina uz labu, brīdina no ļauna, labu darbu atalgo un ļaunu darbu soda, kas, tātad, visos galvenajos punktos saskan ar to priekšstatu, kāds arī kristīgam cilvēkam ir par Dievu.

Šī jaunā atziņa ir apvērsums etnoloģijā, kas atstās dziļas pēdas arī psīcholoģijā un reliģiju pētniecībā, jo tas pēkšņi pārgroza visu to ainu, kāda zinātnei līdz šim bijusi par cilvēces garīgo attīstību. Ar to zinātne sākusi tuvoties tam ieskatam, ko evolucionistiskā etnoloģija līdz šim noraidīja, bet teoloģija allaž aizstāvējusi.

Atkrīt arī teorija par zemapzinīgo, preloģisko domāšanu, jo atbilde, ko pirmtautas dod jautājumam par pasaules un cilvēka rašanos, ir skaidra un noteikta. Tikai ar laiku ideja par vienīgo Dievu sākusi izbalēt, un no tīrās pirmreliģijas izveidojušās vēlākās primitīvās un politeiskās reliģijas.

Tomēr arī V. Šmidts tālāk argumentē, ka monoteiskais priekšstats, kaut arī tas nav cēlies no zemapzinīgās domāšanas, nevar būt cēlies arī no primitīvo cilvēku loģiskās domāšanas, jo loģika prasītu ievērot pasaulē eksistējošo ļaunumu un pieņemt Dievu par cēloni arī slimībām un nāvei. Bet nu izrādās, ka primitīvās tautas ļaunuma problēmu atrisina līdzīgā kārtā kā Bībele, proti, atvasina fizisko ļaunumu no morāliskā ļaunuma (t.i., no tā, ka cilvēks atkritis no Dieva un Dieva radītās un nosacītās kārtības). Šmidts tādā kārtā nāk pie atzinuma, ka pirmreliģija cēlusies no tiešas Dieva atklāsmes, no tā saucamās pirmatklāsmes, kuŗā Dievs cilvēkam dāvina skaidru priekšstatu par Sevi kā Vienīgo. Tā nu arī otrs no teoloģijas aizstāvētiem uzskatiem beidzot atzīts arī no zinātnes puses.

Cik pareizs uzskats šinī jautājumā bija rakstniekam Lesingam, to liecina jau pieminētais viņa raksts par progresīvo Dieva atklāsmi, kuŗā starp citu lasāms: "Kaut arī pirmajam cilvēkam jau pašā sākumā tūliņ tika sniegts priekšstats par vienu vienīgu Dievu, tad tomēr šis dāvinātais un paša spēkiem neiegūtais priekšstats nevarēja ilgi pastāvēt savā sākotnējā skaidrībā. Tiklīdz cilvēka intelekts, atstāts viens pats savā valā, sāka ar šo priekšstatu nodarboties, tas Vienīgo Neizmērojamo saskaldīja vairākos izmērojamos un katrai no šīm daļām deva savu vārdu un pazīmi. Tā dabīgā kārtā radās daudzdievība un elkdievība".

Ja tuvāk aplūkojam lielās politeistiskās reliģijas un svētos rakstus, varam skaidri saskatīt šī saskaldīšanās procesa norisi. Piemēram, indiešu svētajos rakstos izpaužas nepārprotami skaidra un tīra monoteistiska doma, taču praksē (kultā) hinduistiskais panteons pilns dažādiem, pat pretīgiem dieviem un daimoniem. Tikai atsevišķi brahmaņu priesteŗi saglabājuši pirmatklāsmē saņemto monoteistisko priekšstatu tīru un to no paaudzes un paaudzi kā skolotāji nodevuši tālāk saviem tiešajiem, personīgajiem skolniekiem. Kādu laiku apsīkusī, bet mūsu dienās atdzīvinātā un reformētā, modernā vedantas kustība ar savu aicinājumu atgriesties atpakaļ pie pirmavotiem (vedām un upanišadām) liecina, ka arī Indijā ir aprindas, kas vēlas, lai šis tīrais priekšstats atkal kļūtu par visas tautas īpašumu. Ka šī kustība ietekmējusies no kristiānisma un uzskata kristiānismu par savu sabiedroto, nerunā tai par ļaunu.

Pat modernie ēģiptologi, īpaši Francijā, pēdējā laikā sākuši vairākos rakstos apgalvot un ar jaunatšifrētiem hieroglifisko rakstu citātiem pierādīt, ka pirmēģiptiešu reliģija bijusi monoteistiska, un ka priesterība pat gadu tūkstošiem ilgi pratusi savā vidū saglabāt uzskatu, ka katrs atsevišķais dievs ir tikai kādas atsevišķas vienīgā Dieva īpašības personifikācija. Taču tauta šo uzskatu bija pazaudējusi, un tautai tas vairs nav pausts, jo tā uzskatīta par pārāk neizglītotu, neattīstītu un šādām idejām nesagatavotu. Lai šis uzskats nemirtu, tad daži izredzētie tomēr ar šīm idejām vienmēr no jauna iepazīstināti, tajās "iesvētīti", un tas, lūk, esot bijis izdaudzināto ēģiptiešu misteriju galvenais saturs un kodols.

Nav īsā rakstā iespējams plašāk argumentēt, taču liekas skaidrs, ka visos tajos gadījumos, kad kādas tautas praktizētā reliģija pilna māņiem un elkiem, tas vēl nemaz nenozīmē, ka Dievs uz šo tautu nebūtu runājis un tai nebūtu atklājies. Liecības par pirmatklāsmi parasti uzglabājas šīs tautas vai reliģijas svētajos rakstos, un jo autentiskākas šīs liecības, jo tīrāki un augstāki tie reliģiskie koncepti, kas tajās sniegti.

(Beigas nāk. nr-ā)

E. GEDROVICS

Himna akmenī

KRISTUM piedzimstot, eņģeļi dziedāja slavas dziesmu Dievam: "Gods Dievam augstībā!" Šī slavas dziesma Kristus dzimšanas dzīvē atbalsojas vēl tagad - gan tās dievkalpojumos, gan komponistu skaņdarbos. Ar šīs slavas dziesmas vārdiem gāja nāvē pirmie kristieši. Šīs dziesmas vārdi iegravēti dievnamu zvanos, un vēl ilgi pirms kristīgās celtniecības sākumiem tie bija rakstīti katakombu velvēs pāri kristiešu kapu vietām. No katakombu pustumsas izkāpusi, šī Dieva godības slavas dziesma, gan vienā, gan otrā Eiropas stūrī vēlāk cēlās uz debesīm kā varena katedrāle vai doms, un to cēlējus vadījusi tāda prasme, ka tie ir spējuši pārvarēt šķietami neiespējamo, proti, akmens smagumu, tā, ka skatītājs, šīs staltās milzu celtnes vērojot, jūtas līdzi celts uz Dieva debesīm.

Ir jāapbrīno seno meistaru neatlaidība un pacietība, kas šīs celtnes padarījusi nevien par dievkalpojumu vietām, bet arī par Dieva pilsētas attēlu virs zemes. To laiku architekts, akmaņkalis un kokgriezējs vēlējās savu prasmi veltīt "Dievam patīkamam darbam", un to laiku cilvēks jutās ar savu dievnamu tā saaudzis, ka viņa pēdējā vēlēšanās bija apgulties - ja ne zem dievnama klona, tad vismaz šī nama ēnā, "Dieva dārzā" dievnama tuvumā.

Gadu simteņi, karš, uguns un revolūcijas ir bangojuši kā jūra ap šo seno dievnamu mūriem un sadragājuši daudzus, taču lielākā daļa vēl turas un ir garīga patvēruma vieta arī mūsu laiku cilvēkam, kā pils, uz Dieva klintim celta.

Šo rindu rakstītājam, tāpat kā daudziem citiem mūsu tautiešiem, nācās atstāt mūsu sirmās Rīgas domu un tālākajās ceļa gaitās vērt daudzu varenu dievnamu durvis, taču sirds ir tik bieži kavējusies atmiņās pie Māras doma, Rīgā, kur skatam paveras gan Pestītāja tēls purpurā, pāri altārim, altāra logā, gan to notikumu attēli, par kuriem stāsta evaņģeliji (dienvidu sānu joma logos) un Rīgas vēsture (ziemeļu sānu joma logos),

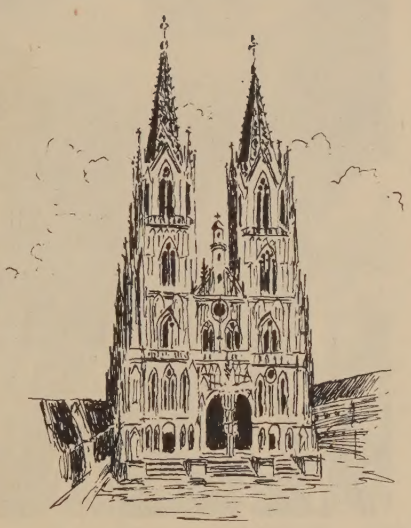

E. Gedrovica zīm.

❀

gan 15. un 16. gadu simteņa dižciltīgo rīdzinieku kapu akmeņi dievnama sienās. Pāri un ap šīm pagātnes ainām ik svētrītu un svētvakaru, kā bites ap savu stropu, griezās draudzes dziesmas un lūgšanas Dieva slavai, to ērģeļu pavadītas, kas savā laikā bija lielākās Eiropā. Kaut visvarenā Dieva roka šo skaisto dievnamu pasargātu arī mūsu nākamajām audzēm!

Bēgļu gaitās bija iespēja vērot dažas Dienvidvācijas katedrāles, piem. Augsburgā un Rēgensburgā. Ja pirmā pārsteidz ar savu plašumu, tad otrā ar savu krāsu bagātību, akmenī veidotajām mežģinēm un smailēm, kas liecina nevien par celtnieka talantu un fantaziju, bet arī par tā dievišķu iedvesmi. Enu un gaismas kontrasti kolonnu meža un velvju stiegrojumos, saules stariem caur apgleznotajiem logiem plūstot, uz kalķakmens klona un kapu plāksnēm zīmē daudzkrāsainu mozaīku. Senās mesas, mūzika, liturģiskie tērpi un vīraka smarža piešķir telpai tādu svinīgumu, ka nevienu citu namu ar to, kas Dieva godam celts, nevar salīdzināt. Un ja jau akmens celtne var tik vareni liecināt par Dieva godu, kāda gan būs tā godība, ko Viņš sagatavojis savējiem aizmūžā!

Vecā Eirōpa var lepoties ar daudziem skaistiem dievnamiem. Vēlētos vēl pieminēt Ķelnes, Ulmas, Freiburgas katedrāles Vācijā, Šartras, Amjenas, Ruānas un Reimsas katedrāles Francijā, Kenterberijas, Linkolnas un Jorkas - Anglijā, Burgosas, Leonas un Barselonas - Spānijā un Milānas - Italijā.

Taču netrūkst ne cēluma, ne varenības arī vienkāršam lauku dievnamam, kas pāri mūsu dzimtenes pakalniem celdamies, liepu un kastaņu koku sargāts, raugās uz debesīm, kā to tik skaisti izteicis Poruks. Arī šīs vienkāršās baznīcas saglabājušas ievērojamus mākslas darbus, kā piem. Apriķu un Lestenes, vai - Trīsvienības baznīcas Jelgavā un Liepājā. Rīgas Sv. Jāņa baznīca bija vienīgā Baltijas valstīs ar skujotām un zvaigžņotām velvēm. Jāmin arī simtgadīgās Valmieras, Rūjienas, Araišu, Raunas, Cēsu un Kuldīgas baznīcas, kā arī īpatnējās pilsbaznīcas Aizputē un Straupē. Kaŗa posts taī vai citā ziņā tās visas vairāk vai mazāk skāris. Mēs bijām liecinieki Rīgas Sv. Pēteŗa baznīcas bojā ejai, kas gadu simteņiem bija lepojusies ar augstāko koka torni pasaulē; saspridzināta esot Lejasciema baznīca, artilerija sagāzusi sirmās Jelgavas baznīcas, laikam sagŗauta arī vēsturiskā Lestenes baznīca, bojātas daudzas citas.

Šīs zemes bērnu celtnes, kaut varenas un skaistas un kaut arī Dieva godam celtas, tomēr sabrūk, tiek iznīcinātas. Kas paliek pāri? Tie ir tie dzīvie akmeņi, par kuŗiem runā Svētie raksti, akmeņi kas iebūvēti ne lielu, ne mazu dievnamu sienās, taču visur tur, kur kristīgā draudze pulcējusies, lai slavētu un pielūgtu Dievu garā un patiesībā - veido to mūžīgās Dieva godības katedrāli, ko nevar izpostīt cilvēku spēks, nedz arī deldēt gadu simteņi.

MĀC. OSVALDS GULBIS

B O A S S

SASPUROJIES miežu lauks: vārpa pie vārpas, akots pie akota - ne gala saredzēt! Pār lauku saule - kā augstu gaisā uzsviesta uguns pagale. Bet laukā bars nokarsušu puišu un meitu. Boasa saime jau otro dienu pļauj miežus.

Bara priekšgalā dižais puisis, baru, tikpat kā virvē iesējis, raušus rauj. Bet šodien neveicas. Bars netiek un netiek barvedim līdz.

''Trakais! Nogalinās!'' pukojas puiši, baltu spļaudami.

''Ann, māsiņ, apsauc nu savējo! Nudien vairs nevar!'' lūdzas kūlīšu sējējas.

''Apsauciet labāk pašas savus!'' atcērt uzrunātā, kupla meita, dižā puiša kūlīšu sējēja. ''Šodien jau rāpjas kā vēži, atpakaļ skatīdamies. Kā tad! Gan jau dižais nopļaus šo tiesu ar'. Dzīvību ņem cilvēkam ārā...''

Meitas sasmaidās: ''Skat, skat, kur dižajam diža aizstāve! Bet kas tad šās dižo dzen? It kā nezinātu! Rikšo nu rikšo savam dižajam pakaļ! Bet saimnieka nedabūji, edz, ka nedabūji...''

Aizcirties tālu lauka vidū, barvedis beidzot pārbrauc ar krekla piedurkni pār pieri un atskatās: ''Nē, šodien neveicas. Kustas kā savārguši!''

''Ei, puiši, kas ir? Vai vecums piemeties? Ja tā tūļāsimies, šogad pirmie nebūsim.''

''Kur nu pirmie!'' saka Anna, pienākdama. Annai ar dižo viss jau norunāts, un kad mieži būs ievesti, saimnieks solījis izrīkot kāzas. ''Pirmie!'' Anna atkārto. ''Skaties, ka tik nepaliekam pēdējie! Bet šodien jau puišiem rūp citas lietas. Atpakaļ vien skatās. Tīši vārpas izmētā. Paskat, kāds lauks!''

Dižais paskatās. Patiesi, šodien vārpu uz lauka tā kā vairāk. Un šodien vārpas lasa moābiete. Vai tiešām...?

''Nu,'' viņš atmet ar roku, ''lai jau cilvēkam tiek. Saimnieks nav.

liedzis nevienam. Nav jau nabaga cilvēkam viegli!''

''Ko, tu ar'?'' meitai acis iezibas. ''Kas šī par ubadzi! Dižais, ja tev nav dūšas, es tai sievai pateikšu. Lai vācas atpakaļ uz savu Moābiju!''

''Pagaidi, pagaidi!'' dižais lūdzas. ''Tā jau nevar... Un... Redz, saimnieks!'' dižais puisis beidzot atelpo, tikpat kā zirgu auļos noturējis.

''Nu, puiši, rādiet nu, ko varat, saimnieks nāk!'' saka dižais, bet saimnieks jau ir pamanīts. Puiši sagrābj stingrāk cirpjus, meitas, muguru neatliekdamas, tāpat ar elkoni lūko saglaust atrisušās matu šķipsnas. Liekas, vēsma būtu pārlidojusi tīrumam. Ir puiši, ir meitas patiesi rāda, ko var, bet dižais, cirpi vicinādams, iet pretī saimniekam.

''Dievs palīdz!'' sauc saimnieks jau pa gabalu, un vesels koris atbild: ''Paldies, saimniek! Lai Dievs tevi svētī!''

Uz ežas iznācis, Boass apstājas. Viņš ir vidēja auguma, plecīgs vīrs pusmūža gados, un sīkās krunciņas ap acīm liecina, ka viņš labprāt smaida. Ak, to viņš arī var! Boasa mājas gan nav tās lielākās, bet - ej nu sazini! - viņam vedas. Cits vēl nav aparis, kad Boass jau sēj. Cits vēl nav sācis pļaut, kad Boass jau izkūlis. ''Tas tāpēc, ka Boasam varena saime,'' domā vieni, ''puiši kā ozoli, meitas kā ogas, jā, it sevišķi meitas...'' - ''Ai, nē,'' spriež citi, ''tas tāpēc, ka Boasam laba zeme - neviena akmens, neviena stūrīša atmatā.'' - ''Ha, ha,'' smejas trešie. ''Izlauz tu akmeņus, un tev ar' būs laba zeme. Ko niekus - zeme! Sirds viņam laba. Kuŗu lūdzēju viņš atraidījis, kuŗam kalpam algu atrāvis, ar kuŗu kaimiņu naidojies?'' - Jā, ne par saimi, ne par zemi, ne sirdi Boass nevar žēloties. Nebijis tik tā viena!... Deniņi jau sāk sirmot, kaimiņu saimniekiem jau dēli un meitas precību gados, bet Boasam sievas kā nav, tā nav. ''Un nebūs ar'!'' pareģo izprecētu meitu mātes. ''Kad es jums saku! Velti tās nabaga kalponītes cer. Būtu ņēmējs, sen būtu ņēmis, izlasīties ir varējis labu labās. Kalponīti jau nu neņems!'' Neprecēto meitu mātes ir atturīgākas. Viņas domā, ka pareģot vēl esot par agru un tāpēc griež valodu uz citu pusi. ''Vēl jau nevar zināt,'' viņas domā. ''Vaina tikai tā, ka Boass nav atradis īsto!'' Un viņas zina gan, kur īstā jāmeklē...

''Nu, kā veicas?'' Boass jautā, kad dižais puisis pienācis.

''Nekas, nekas! Var iztikt. Ja tikai laiks pieturētos...''

''Jā, spiež gan,'' saka Boass ''Kā varat izturēt. Skat, kādu gabalu nopļāvuši!''

Bet dižo jau nu nepiemānīsi. Dižais redz tīri labi, kas tas par ''gabalu,'' par kuŗu saimnieks priecājas. Ne tas pļauts, ne pļaujams, drīzāk jau mājā vedams...

''Patīk?''

''Kas patīk?'' jautā saimnieks, notvīkdams.

''Nu, ko nu liedzies, saimniek! Tu jau zini, ka visi tev labu vēlam, it sevišķi es, kopš Anna man drošā... To pašu ''gabalu'' jau šodien arī puiši apbrīno. Tīrais negals!

Nu, kas ir? Dzersim kāzās kopā!''

''Ak, ko! Tu zini, man tādas runas nepatīk,'' norūc saimnieks, noraudzīdamies tai pašā vārpu lasītājā, pie kuŗas šodien jau visu rītu atgriezušies pļāvēju skati.

Vārpas lasa nabagi. Un lai tiem vairāk tiktu, tīrumu neviens krietns saimnieks nenogrābj. Nenopļautās, kūlītī nesasietās vārpas pieder nabagiem. Bet nabadze šī vārpu lasītāja neliekas būt. Neatceras viņš to arī kur redzējis.

''Kas tā ir?'' Boass paceļ smakru.

''Vai gribi? Iepazīstināšu!''

''Beidz niekoties,'' saimnieks atsaka pikti, un dižais zina, nu joki vairs nav.

''Par Ruti esi dzirdējis?''

''Biju gan, bet...''

''... bet nedomāji, ka tik smuka,'' dižais nenociešas.

''Nedomāju, ka tik nabadzīga,'' Boass atbild, beidzamo vārdu uzsvērdams.

''Kā redzi.''

''Bet vīra mātei taču īpašums! Dzird, arī tur dzīvojuši labas dienas.''

''Jā, īpašums...'' puisis novelk. ''Kāds, saimniek, izskatītos tavs īpašums, ja rentnieks to būtu plicinājis desmit gadus? Un ar tām labajām dienām - nieki vien būs. Vai nu kāds atstās labas dienas, kaut svešumā, un nāks uz dzimteni ubagot?''

''Tā, tā...'' saka Boass. ''Nezin, vai viņai tur ar' kas tiek... Tu... pasaki puišiem, lai atstāj pa vārpai...''

Dižais pasmaida ka zobi vien nozib. ''Būs darīts, saimniek! Vai nu varu iet?''

''Vari iet.''

Boass pārlaiž acis tīrumam, paskatās uz pļāvējiem, bet acis - kā piesietas! - atkal atgriežas pie vārpu lasītājas. Laiks sutīgs. Nezin, vai Rutei...

''Ei, dižais,'' viņš sauc, bet balss ir kaut kā dīvaini aizsmakusi, un dižais jau gabalā.

''Ek, jāsaka pašam,'' viņš nodomā, un, pukodamies, ka ar priekšpuisi vairs nevar sarunāties - tam nieki vien prātā, nokāpj no ežas un, vienu otru vārpu paceldams, iet pāri laukam pie Rutes. ''Nu, tāda līkņāšana nemaz nav tik viegla,'' viņš pie tam nodomā.

''Dievs palīdz!''

''Paldies!'' nočukst Rute, notvīkusi kā zemene. Ak, kungs! - pats saimnieks! Kad tik nu prom vien nedzītu! Maišelis jau pusē. Kaut tik nu nost vien neņemtu!

''E-es... jā, ko es gribēju teikt...?'' Boasam darbi šķiras. Ja vajadzīgs, viņš var arī pateikt, kas sakāms. Bet katram darbam savs laiks. Un kā lai tu runā, kad jāskatās, kad gribētos noglāstīt, saņemt šīs pašas divas brūnās rokas un brīdi paturēt savās, pažēlot... ''Ja man tā būtu jāstaigā: svešumā un ar ubaga tarbu...'' viņš domā. Bet, nē! Nē, nē... To jau varētu pārprast... Nezin, ko iedomāties...

''Jā,'' Boass noklepojas, ''ko es gribēju teikt - vai tev negribas dzert?''

''Paldies, saimniek. Vai es drīkstu...?

''Bet, protams, protams. Es tūlīt teikšu, lai puiši.....''

''Paldies, saimniek,'' Rute nočukst vēl klusāk, ''bet es gribēju lūgt...''

Saimnieks apstājas. Lūgt?

''Jā, saimniek, vai tu nedusmojies?''

''Par ko?''

''Ka es te, tavā tīrumā...''

''Ak, ko! Es zinu, ka tev grūti!''

''Tu mani pazīsti?'' Rute beidzot sadūšojas acis pacelt, bet saimnieka skatu sastapusi, nosarkst vēl vairāk un novēršas.

''Nē, nē, tev nav jākaunas... Tas nav nekāds kauns,'' Boass steidzas palīgā, bet jūt, ka šoreiz valoda iet pa purva ceļu. ''Es zinu... es dzirdēju... man... es...''

Nezin, kur saniķojusies valoda nabaga saimnieku būtu aizvedusi, ja pašā klūmīgākajā brīdī, kad arī purva ceļš izbeidzies, to neizglābusi Anna. Meitām briesmīgi gribas zināt, ko saimnieks tur tikdaudz var runāt, un Anna jau tā drošākā, Annai jāiet.

''Lūdzu, saimniek, pusdienā,'' saka Anna un skatās uz Rutes kājām. Kurpes - ko domā! Nāk nabagos, un kājās kurpes!

Saimnieks atskatās, bet, acīm redzot, nav sapratis.

''Pusdiena, saimniek! Taču neatteiksi?'' Anna atkārto un tiktikko var nociesties saimnieku nepaņēmusi pie rokas. Tāds kā bērns, skaties, ka tik kur neiekrīt...

''Pusdienā? ... Protams, protams... Labprāt,'' saimnieks priecājas tikpat kā no mieta atraisīts. ''Rute, nāc tu ar'...''

Rute iet, bet viņai līdz nāk dīvains klusums. Saimnieks gan izrunājas par karsto laiku, par šī gada labo ražu, jā, viņš pat jautā, kā Rutei te patīkot, bet ''jā'' un ''labi'' ir visa atbilde. Saruna neraisās. Meitas cēli mērc sauso maizi skābumā, un arī sejas viņām kā skābumā mērcētas. Kad maize apēsta un pasniedz ceptas vārpas, puiši atsakās: šie uz tādiem gardumiem neesot. Arī Rute atstumj savas, pieceļas un saka paldies, bet Boass viņai iespiež ceptās vārpas saujā un saka: ''Un rīt nāc atkal, vai jā? ... Es jau tev iznāku tā kā radinieks. Pie citiem tu neej...''

Brīdi noskatījies pakaļ aizgājējai, viņš uzmet acis arī savai saimei. ''Tad ta joki! Kas tiem lecies?'' viņš nodomā, sēzdamies, bet sastapis dižā puiša smīnīgo skatu, sabožas: ''Tāds kā... Tam tikai tādas lietas prātā.''

Aizkusis vējiņš iekrīt vakar kulto salmu gubā, ka nočab vien. Sienāži sisina. Puiši jau krāc. Boass pavelkas vairāk ēnā: drusku jānosnaužas. Pēcpusdienas cēlienu viņš grib palikt pie saimes. Nu, viņš tam dižajam parādīs...

MĀJAS DRAUGS
DIVISION OF AMERICAN MISSIONS
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois

Return postage guaranteed

POSTMASTER: If addressee has removed and new address is known, notify sender on Form No. 3547, postage for which is guaranteed.

Mūsu dienās - tuvu un tālumā

SPĀNIJAS KATOLICISMS

Katolicismu tā visnesimpatiskākajā paveidā nesen nodemonstrēja Seviļas archibīskaps. "Amerikas zelta straume," viņš sacīja, esot iemidzinājusi spāņu valdības "katolisko sirdsapziņu" un mazinājusi tās "katolisko lojalitāti." Izmantodami situāciju, Spānijas protestanti (tādu tur ap 20.000) "nekavējoties un gluži atklāti! - prasīt reliģisku brīvību." Spānijas valdība partijas laikrakstā "Arriba" gan taisnojās, ka tā katoļticību aizstāvot joprojām, taču archibīskapu tas neapmierināja. Viņam šķita, ka valdība ar protestantiem apejoties pārāk maigi, arī valdības laikrakstā šis jautājums vairs netiekot kustināts. Archibīskaps kaut cik aprima tikai tad, kad izrādījās, ka zināmo rakstu Arribā bija rakstījis pats Franko un ka pēdējais jautājumu jau sācis kārtot tieši ar Vatikānu.

Amerikā reaģēja nevien protestanti, bet arī katoļi. Amerikas savienoto valstu katoļu prese (Indiana Catholic and Record) atgādināja tiklab archibīskapam, kā diktātoram un citiem spāniešiem, ka 16. gadsimta mentalitāte 20. gadsimtā vairs neiederas. "Protestantisms mūsu dienās nav īstais ienaidnieks. Tie ieroči, kas nav gluži nepieciešami cīņā pret komūnismu, jāizlieto citiem mērķiem, kā protestantisma apkarošanai." Amerikas katoļiem ar viņu ticības brāļiem Spānijā šai ziņā neesot pa ceļam. "Esam daudz laika zaudējuši, nomazgādami tās asinis, ko savā karstgalvībā izlējuši spāņi ar inkvizīciju. Ja tie vēlas protestantus nodot policijai vēl pēc četriem gadsimtiem, tad par savu rīcību tiem jāatbild pašiem."

KURAI DRAUDZEI PIEDER EIZENHAUERS?

Sakarā ar ģenerāļa Eizenhauera ļoti iespējāmo ievēlēšanu par Amerikas savienoto valstu prezidentu, baznīcas aprindās pacēlies jautājums par viņa konfesionālo piederību. Izrādās, slavenā ģenerāļa māte gan piederējusi t.s. Jehovas lieciniekiem, kuŗus dažkārt mēdz saukt arī par internacionālajiem Bībeles pētītājiem (Č.T. Rassela 20.g.s.s. dibināta kristiešu sekta), bet Eizenhauers pats - pagaidām nevienai baznīcai nepieder. Amerikas savienotajās valstīs populārajam evaņģelistam Bilijam Grahamam ģenerālis paskaidrojis: "Esmu protestants, bet nevienai baznīcai nepiederu. Par reliģiskās intereses atmošanos Amerikā esmu ļoti iepriecināts."

O. G.

Published by
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois

For the spiritual care of Latvians of Lutheran faith, recently resettled in the United States.

For information write to the above address. Attention: Latvian Paper.

FRIEND OF HOME

English Translation of the Latvian Paper Majas Draugs

Volume No. 3 August & September, 1952 No. 8/9

Pastor Volrads Isaks

At Jesus' Feet

There was a hill in our homeland to which one could talk. If one stopped at its foot in a certain place, saying some words or singing a song, the hill became as if alive; it echoed the words and sounds up to seven times. However, this right place was to be noticed. Addressed from a different place the awakening of the hill could not be accomplished, it was and remained silent.

A similar, but much more imposing phenomenon I observed in Germany. The tourist vessels on the gorgeous Koenigsee usually stop for a while in a certain place in the middle of the lake. Without any notice the boatman plays a simple melody on the bugle. After a while this same song is echoed by the mighty rocks which surround the lake. Now, however, it does not sound as at the beginning. The echo seems as if there had played an invisible, mighty orchestra of thousands of instruments. I have been there three times, but that mighty feeling I have experienced but once. At previous times, it seemed, our boat did not succeed in stoppping at the right place.

A third illustration. In the altar of the cathedral of Copenhagen, as it is known, there is the famous statue of Christ, carved by the great Thorvaldsen. There is a well known story of a man who, having heard of it, wanted to see it with his own eyes; but he felt disappointed. The famous art work did not influence him much and he did not hide his disappointment from the church guide. The latter took the stranger by his hand, led him to the altar and said: "You watched it from the wrong place. Kneel, as the communicants do, then raise up your eyes to Christ's face and then express your judgement." The man did as he was told, and after a while of silence he repeated the words of the apostle Thomas: "My Lord and my God!"

Why those episodes? To show that we, too, should find our right place, the correct attitude and the correct spiritual viewpoint when listening and accepting God's word, for only then can it talk to us personally, only then can it encourage and bless us. We should do as Mary did--Mary, which sat at Jesus' feet and heard His word.

What does it mean to sit at Jesus' feet? It means that in the life of our faith we recognize Him as the absolute authority and measure. We have to overcome our intention of forming God's word according to our personal taste, of reducing or enlarging its significance, of accepting Jesus with our own conditions, with certain points in our "favor" and asking Him distinct guaranties.

Our heart is in a struggle with God and Christ. However, is there any one in our midst who has argued with his doctor, whom we asked for assistance? Jesus is not a reformer, teacher, philosopher, or an interesting partner in discussions. He is the Saviour of the entire world, and He is the personal Saviour of each individual. He has saved us, each of us. Salvation can not be gained. It is a gift of grace. It should be accepted willingly, by "the faith." And when accepting it, our place is at Jesus' feet.

In very many areas of life we are eager to subject ourselves to the authority, e.g., in science. Lo, there is a piece of coal, brought into the day light. The mines are miles away, deep under the level of the sea. Being put on the palm of an attentive searcher, it tells about the past, about nature of years ago, about strange forests, that grew in the very place, where there is the ocean now. A simple piece of coal is a truthful testifier, corpus delicti to a strange and unknown world, where we ourselves have not been. We believe in its testimony, we are not suspicious.

Or there is a tiny beam of light, having rushed through the infinite space of the world since incountable ages. It came from a star, which probably is already extinguished and has become dust. Caught by a telescope and observed in a spectrum analysis it tells us about the elements and substances of which the star consisted. Our trust in its testimony is beyond any doubt. Only through it we know of the world which without its authority had remained hidden to us for ever.

However, when Jesus comes to us from the world of Spirit, from His Father, and tells us about the kingdom of God, we suddenly ask for other guaranties outside His own authority. We are in doubt about His legitimacy, though it has been clearly told us that: "No man has seen God at any time. But the only begotten Son in the bosom of the Father has revealed Him: I am the door... I am the way... No man comes unto the Father, but by me... He who sees me, sees also the Father who is in heaven... I and my Father are one."

Being sinners we are completely ignorant about the spiritual world, for if there is anything that we know about God it is this: He is the <u>hidden God</u>. But in order to come to the Father we have to bend low and to enter through the door of Jesus. We have to sit at Jesus' feet, we have to submit ourselves unto His absolute authority.

Are we not humiliated by that? Does it not limit our freedom? The idea of freedom of a Christian differs radically of that of the worldly man. Where the latter congratulates himself as one who is free and independent, there the first one has reasons enough to pity him and to lament him as one who has been sentenced for life's slavery. Rabindranath Tagore has left us a nice little parable. He says: "In front of me on the desk there is a string of a violin. It is free for motion in all directions. I turn it in my fingers, and it corresponds to each of my touchings, for it is free. But in one respect it is not free. It is not free for singing. But when I take it and fix upon the violin, when I bind it there, now, being bound, for the first time it has been freed for singing."

Is it not likewise with man? Being without God he certainly feels free in many respects, but he is entirely helpless in one respect, he cannot preserve

in him God's countenance and likeness for which he has been created. His road is blocked. He cannot be a child of God. In this respect we are free but when we are Christ's, when we sit at His feet, when we subject ourselves to His authority. And that is the reason why Mary was praised. That is the one thing needful. That is that good part, which shall not be taken away.

* * *

Pastor Osvalds Gulbis — Matt. 25: 31-46

CHRIST AND CHRISTIAN

There is no doubt, that without Christ there is no Christianity, even as there is no day without sunshine. Nevertheless, there are many days when there is no sun, yet we say it is daytime, and there is no Christ yet we are talking about Christianity and Christians.

The sun is covered by the clouds and by fog. What covers Christ? "The night is far spent, the day is at hand" in Rom. 13:12 the apostle Paul comforts his readers. Why has the sunny day of Christ been delayed? Why do those clouds and fog not disappear in the skies of our Christian faith and in our Christian world? "The people which sat in darkness saw a great light, and to them which sat in the region and shadow of death light is sprung up," (Matt. 4:16), rejoices the apostle when writing about Jesus. Why has that light not driven away all the darkness, why has that light not increased during these 20 centuries? It seems almost the opposite has happened. There are many people still sitting in the region and shadow of death. Why? The answer, I think, is given in our text, and it is twofold.

1. We do not search for Christ where He could be found best. We do not search Him in the right place.

2. We do not accept Him as He approaches us.

I.

They are strange people indeed who have been described in our text. They are at the court. The sentence has been spoken. There is no possibility of any appeal or pardon. It is the final sentence, a definite one. So it is a very serious thing. And one thing more. There is no middle course. There is no place for any agreement, no combination of pro or contra which has been favored so much by us and which is called the "lukewarmness" by the New Testament. There is but "yes" or "no", to the right or to the left, the inheritance of the kingdom or the departure into the eternal fire. Yet neither the blessed nor the cursed understand why; why they have been called the blessed ones, and why they have been sentenced to eternal fire. Both of them give the same reply: "When did we see Thee? We have not seen Thee." Let us consider it. Whom have they not seen? They have not seen Jesus, they have not seen Christ. Nevertheless, they have the pretence of being Christians. They would be immensely surprised, I think, if someone would ask them the question: Are you Christians? "Certainly," they would reply, "we were baptized, we were confirmed, married, and escorted to the place of our last rest in Christ's name. We waited for God's kingdom on earth as it is in heaven. We looked for Christ." Well, where did they look for Him?

I think there are three places where we generally look for Christ: a/ in the past, b/ in the Scriptures, c/ in the Church, when attending services and when praying to God. Are those not the right places? Yes and no.

There is no doubt that Christianity has its history. But it does not belong to history. There is no doubt that Christ is a historical person, He lived once, so and so many centuries ago, but He is still living. "Jesus Christ the same yesterday, and today, and for ever," (Hebrews 13:8).

What is our ill-luck, our disaster, what is that big cloud because of which Christ's sun cannot appear in its full brightness? It is the false faith of millions and millions of Christians who believe in "the great dead." Christ for them is but crucified, dead and burried. Amen.

What is our ill-luck again? We Christians are going our way with the unknown Christ. Those two disciples,which have been described by Luke in the 24th Chapter, were they not Christians? Of course, they were. They talked with Christ, they asked Him questions, they told Him what they suffered, they listened to Him and they liked Him, they opened their door for Him and constrained Him saying: Abide with us. Yet they did not know Him, they did not recognize Him, or to be exact, they recognized Him too late. It happened absolutely the same to them as to those people in our text. There is but one thing different: the sentence. They were not sentenced. They still had time.

Let us search for Christ in the present time, in our time. He belongs to the past, but even more to the future. Our Lord is the Lord of today.

Where else do we look for Christ? Certainly in the Scriptures: "Search the Scriptures; for in them ye think ye have eternal life: and they are they which testify of me. And ye will not come to me,that ye might have life," (John 5:39,40). It is truly meet, right and salutary that we should know the Scriptures, but it is not they that offer us life, it is the living Lord Himself. It is a good thing to believe, but it is written in James 2:19, that "The devils also believe and tremble." Faith,it is said, can remove mountains (Matt. 17:20), but only the living, the loosened faith, the faith in action.

We shall be thankful beyond measure to Martin Luther and our forefathers that they have dug deep and that they have laid the foundation of our Lutheran faith. However, there is no use of any foundation if we do not build a house upon it.

Finally we look for Christ in His Church, when attending the services and when praying to God. Is He not there? He certainly is. A Christian without the church is a man without home and family. He may be very good one and strong but he is alone, he is a lonely person and he is suffering of his solitude. A Christian without any church may be a good fighter, but he is only a partisan. Where unity is,there is real force. But with the church attendance, with the membership alone nobody has become a Christian.

We ought to be searching Christ where people are hungry and thirsty, where they are strangers and naked, where they are sick and in prison, or in slave camps; in our parish and in our community and behind the iron curtain. There is Christ. Do we look for Him there? How much do we look for Him there?

Where do we look for Christ, that was our first question, and how does He look in our imagination, that is the second one.

II.

How is that Christ that we are searching for? How is He suppose to be? Christ himself has said that "this generation" - and it might be His contemporaries as well as people in general - "this generation" does not know what they really want, (Matt. 11:16). I wonder wether it is as bad also with us. There might be many things about which we have not made up our minds, concerning Christ, however, it seems to me, we are completely sure.

We are weak, weaklings, "with might of ours can naught be done," so Christ must be the Valiant One, and He really is. He rebukes the wind and He says unto the sea: Peace, be still. He blesses the young children and He says to the haughty: Woe unto you! Where He is "the blind receive their sight, and the lame walk, the lepers are cleansed and the deaf hear, the dead are raised up and the poor have the gospel preached to them," (Matt. 11:5). In a word we like and we need the Exalted Saviour, the Donor, that one who understands us, the rich one. And so we come to Him in our prayers and when attending the church with a list of needs as if going shopping, and so we ask: Give me this, please, and give that to my child, to my husband or to my wife, to my church or to my nation, please. We need the great Donor and we live on His donations. "Of His fulness have all we received, and grace for grace," (John 1:16).

What about that one who asks, who expects? What about that Christ who is hungry and thirsty, what about that Christ who is a stranger and naked and sick and in prison? What about that Christ behind the fences of barbed wires and in the slave camps of Siberia? What about that Christ who is behind the Iron Curtain? Do we know Him? Are we interested in that one? Do we care for that one?

"Verily I say unto you, inasmuch as ye did it not unto one of these least, ye did it not unto me."

We are living in a condemned era. It was condemned by the sin of the word which was not spoken in due time: Get thee hence, Satan!

Keep off! Those two words sometimes we can see in parks and in gardens. Keep off the grass! Have you ever seen a placard that warned: Keep off our nation! Keep off our Church! Keep off our brethern, those little ones - one of these least?

Our era has been condemned by all those agreements where no agreements should be made. What kind of agreements can be made between God and the devil? And false hopes condemn us, and the distances and the oceans confuse us - it is so far away even when it is Korea, even they are our own boys. And the clouds gather, and we still are sitting in region and shadow of death.

"Depart from me....into the eternal fire!" resounds the sentence.

No, we are not they who shall perish! A true Christian cannot be and shall not be he who does not recognize his Lord even now and here - no matter

how hungry and thirsty, no matter how sick and exhausted in camps and prisons he might be. A true Christian has helped and he will help, he has fought and he will fight and is still fighting for light and truth! And the day shall come when the skies won't be cloudy any more. The sun, Christ's sun will be shining also in the region and shadow of death. The people which are sitting in darkness will see the great light. Christ will not be hungry and thirsty, sick and naked, in slave camps and prisons for ever. He will reveal Himself also to His disciples of the 20th century as He did it in the early times: "Peace be unto you! Why are ye troubled? Why do thoughts arise in your hearts?" (Luke 24:36 f.f.). And there will be the sweet invitation: "Come, ye blessed of my Father, inherit the kingdom prepared for you from the foundation of the world: for I was hungry, and ye gave me eat; I was thirsty, and ye gave me drink: I was a stranger, and ye took me in; naked, and ye clothed me; I was sick, and ye visited me; I was in prison, and ye came unto me."

Then shall the righteous answer Him saying: "Lord, when saw we Thee hungry and fed Thee? or athirst, and gave Thee drink? and when saw we Thee a stranger, and took Thee in? or naked, and clothed Thee? And when saw we Thee sick, or in prison, and came unto Thee?

And the King shall answer and say unto them: "Verily I say unto you, inasmuch as you did it unto one of these my brethern, even these least, ye did it unto me."

Grant, o Lord, to all of us to experience and to participate in that on earth as well as in the world to come! Amen.

* * *

Janis Vilcins

TOWARDS CHRISTIANITY

Humanity is undergoing a terrible crises which is deepening and widening. Such is the general opinion. The crises spreads in the culture as well as in the social, political, and economical life. However, in its center is man himself in his relations with the absolute values which regulate his life. Being subjected to God as his cause and being included in His divine legality, like everything in the world, man has wrongly used the spiritual freedom given to him. In his soul and in his acts turning away from the divine legality thus he got into a labyrinth of inner and external complications. Christ's words are fulfilled. "For what shall it profit a man, if he shall gain the whole world, and lose his own soul," (Mk. 8:36).

The symptoms of the crises can be combined in three groups: 1. Open denial of God and Christ, persecution and destruction of Christian religion; 2. Destruction of individual and spiritual values of man, making of him "a thing"; 3. Elevation of matter, making it the expressive factor of the values of human life.

All these symptoms reveal themselves very clearly in the bolshevist system, but they are also to be seen in the western world, especially as servility to matter in its different forms. Analysing the mentioned symptoms we come to an important conclusion which expresses the entire character of the crises: the

reason of these symptoms is the turning away from God, the discordance with His laws and with the divine mission of man. At the same time we come to another decisive discovery, namely, the outlet of that crises, the overcoming of it and the paralyzing of the evil powers is to be gained only by harmonizing man's will and aims with God's will and God's aims. The cause of that crises is in man himself and not outside him and the outlet of that crises is also within man himself--in the new man, who is reborn to God. That means that neither cultural, social, national nor other efforts can lead to a perfect and continuous prosperity, if not first pointed to the rebirth of man himself and to the fulfillment of the laws of God's kingom. When questioning how to overcome the crises, more and more often Christianity is mentioned.

Unfortunately Christianity still is mentioned only as one of the many possibilities to overcome the crises. It seems that the man is not able to understand and realize his own position. Describing his tragic position in words and articles he still lingers among the ruins of his present life disregarding the threat to be burried beneath them. He is balancing between illusion and truth, between the old and the new, striving after the new, but yet unable to give up his attachment to his old fascinating idols. Thus he is not able to join Christianity with an active faith in knowledge and strength.

Christianity and the way which leads the man to it are proclaimed in Holy Scripture, especially in Christ's gospel: "I am the way, the truth, and the life,: says He (Jn. 14:6), showing His way and not only the goal of His way, the eternal life, but also that part of the way, which is formed by our earthly life, connecting both of them in a harmonious union. It is wrong to think, that Christ demanded man to give up his earthly life. Quite opposite. In His parables, symbols, examples, and demonstrations He explains how to comprehend the earthly life, how to spend it from birth till passing away and how to harmonize it with the will of the Heavenly Father. With emphasis on man's first and most important mission: "But seek ye first the kingdom of God and His righteousness" (Mt. 6:33), Christ at the same time preaches how to realize in everyday's life the kingdom of God respectively, God's plan, which Christ gives to man, wonderfully conceived and formed in details and easy to understand. So you must live, and this the Heavenly Father has commended and that is your mission and that is your decree. "If ye love me, keep my Commandments," (Jn. 14:15).

The man and his very complicated and manifold life is not a separate unit in itself with independent value and his own sovereign laws. It is a manifestation of the will and spirit of the eternal God for a purpose known only to Himself. Men and nations have to fulfill a certain mission and their existence and activities gain sense and meaning only within the sphere of their mission. Only by performing this mission, the miserable, powerless, and transient creature, man becomes God's companion and reflection in this world, and there opens for him the gateway to eternity and only in such a manner his life becomes spiritually beautiful, only in such a manner man gains safety, peace and inner unity. But only if we walk in the light, as He is in the light, etc., (I Jn. 7).

We have to know, that Christ has not given to man inexecutable commands nor has He taught anything which would be inconsistent with real human nature. His gospel is the good tiding of joy, about the salvation of human soul and also about a new life in the world. That message is not something abstract, unsuitable for man, an ideal after which one can strive, but which can not be realized in his daily life. If we do not believe in Christ's words, if we doubt the possibility to realize them in our life, then eo ipso we do not believe in Christ

Himself, we do not believe that God's Son and our Savior came in the world among men. However, that would be the greatest absurdity. Therefore, we must rather ask: how and what we shall do, in order to fulfill Christ's gospel, how to overcome those human errors in which we have sunk, how to get on the true way? These questions are not new. These questions have been asked by the disciples of Christ as by ourselves: what shall I do, what shall you do, all of us, today, tomorrow, and always? What shall we do, the Latvians? We must find the way to Christianity. We must search for it each for himself--the pastor of a congregation and the officials, every faithful man in whom the flame of Christ's spirit is alive. Let us remember Christ's questions: "Ye hypocrites, ye can discern the face of the sky and of the earth; but how is it that ye do not discern this time? Yea, and why even of yourselves judge ye not what is right?" (Lk. 12:56,57). Therefore in my further paragraph I will try to turn the readers' attention to some questions important for solving the problem of Christianity. Christ asks for faith in man, but invariably also for deeds and activity. His gospel is the gospel of activity, effort and energy. Believe in God, love God, your Lord; pray to Him, be determined. Love your neighbor as yourself, be reliant, seek, knock, learn, teach, judge, and forgive. Love your enemies, do unto others what you would like to be done unto yourself. You can not serve God and Mamon. Serve God, do not be anxious about your life, what you will eat and drink. Do not be worried about tomorrow, follow Christ and forsake other obligations, strive after God's kingdom. Is this not a demand for man's general activity and energy directed against God and Christ, against himself and his neighbors? Christ wants the faith of man and his feelings against Him to be evident not in words alone, but his whole life is to be seen also in his question and reproach: "And why call ye me, Lord, and do not the things which I say?" Therefore be not passive, be not only speakers and lecturers, but let your spiritual activity and your deeds reveal the depth and power of your faith and the sincerity of your sentiment. In the scriptures of the apostles the activity and deeds of man are emphasized together with faith. The apostle John writes: "Let us not love in word, neither in tongue, but in deeds and truth," (I Jn. 3:18), and the apostle James: "What doth it profit, my brethren, though a man say he hath faith and have not works? (Can faith save him?) Even so faith, if it hath no works, is dead, being alone. For as the body without the spirit is dead so faith without works is dead also, (James 2:14,17,26). From this we can conclude that if we want to go purposefully towards Christianity it is not enough to acknowledge Christianity and to accept it only in idea, with emotion and with an indistinctive vague, longing after something different, something better indeed, but something unknown. We can not approach the goal only with general preaching of faith nor with spiritual experiences caused in such occasions. A way to Christianity is the way of faith, but at the same time also, at all events, a way of knowledge and activity. Passivity, waiting, quiescence with inner, often unclear, tendency to Christianity can very soon change itself into indifference and spiritual poverty. We have to make a decision although it is difficult, although we would like to evade the controversy, but we must go ahead. Those who will make such a decision nothing will confuse them: neither the radical difference of the new attitude and stand-point from the former view of life, nor the obstacles from the environment will be able to prevent them from solving all social, spiritual, cultural and practical problems in accordance with Christian point of view. They will undergo all consequences with joy and without compromises, as much as that will be shown and revealed them by the gospel of Christ, other places in the Holy Scriptures and by the Christian Church. Those people then will be that power, which will reach the highest degree of activity--in the struggle for Christianity among Latvians. Quite significantly Pastor O. Gulbis writes about that matter: "Not with cordial desire, nor with an inner acceptance only,

but with an active collaboration, only with the united powers and only with the flag of the cross, we will be able to win. But to win this time means to live." (Majas Draugs, June of 1951, p. 6). The flag of the cross is the flag of Christianity. In our determination to follow and trust in it we will not be deceived.

* * *

INDIVIDUAL CONFESSION

The Catholic and the Orthodox Churches as well as the Protestant Churches, recognize "holy institutions, ordered by Christ Himself, where He through visable material means extends and grants His grace to the faithful man." Those are the so called sacraments. The Roman Catholic as well as the Orthodox Church recognizes seven of them, viz., baptism, confirmation, matrimony, the Eucharist, extreme unction, holy orders, and confession or penance. Our Ev. Lutheran Church recognizes only two: baptism and the Eucharist. Both are commended by Christ, both are provided by external material signs: water in baptism, bread and wine in Holy Supper. All the rest, for the reason that they did not correspond to the mentioned definition of sacrament and to the principles of the Evangelical Church at the same time, Luther did not hesitate to reject. There were difficulties only with the confession: should he keep it or should he drop it? Being unable to recognize the confession as sacrament (there is a lack of an external material sign), Luther emphasized it as an important means to Salvation. Therefore in each Ev. Lutheran Church service, just after the introit a common confession follows, and in our Church order there has been foreseen also the individual confession, i.e., to any churchmember has been granted the privilege of confessing his trespasses to his pastor individually, face to face. This usage, however, as it seems, has preserved itself only at the distribution of the elements of the Lord's Supper to a sick person. The "ersatz attempts" of curing souls through the medical therapy of psychiatrists, after the World Wars I and II, however, have encouraged the German United Evangelical Lutheran Church (membership: 12,000,000; since 1945 has been federated with 26 other German Protestant denominations in the Evangelical Church of Germany) to a new undertaking. Namely, the Church itself should start to take care of the ailing human souls (and a sinner's soul is always ailing). In Flensburg at the beginning of May this year therefore the General Synod of the United Evangelical Lutheran Church decided to restore the private confession.

In this connection Bishop Hans Lilje of Hanover said: "(The flourishing of psychoterapy, which according to the leadership of the German Ev. Luth. Church is nothing else but an "ersatz attempt") proves that modern men need individual consolation and strength and reminds the church of the wholesome confession... (Though) it is not an attempt by the Church to establish domination over man's conscience; on the contrary, it returns to man the personal, individual assurance of God's mercy and alleviates the burdens on the individual conscience."

In other words--unlike the Roman Catholic practice the renewed Ev. Lutheran private confession is not a sacrament, but it is a blessed institution and should be emphasized particularly nowadays. One thing more, taking into account the principle of the "priesthood of believers" which has been recognized by the Ev. Lutheran Church according the Synod's decision "any Christian, whether ordained or not, may hear another's confession and grant absolution; if the penitent believes and is genuinely sorry for his sins, be it truly forgiven by God."

Without any detailed commentaries and with full recognition of the private confession as well as its necessity and blessedness especially in our days, we cannot help mentioning that the principle of the "common priesthood" should not be overemphasized. Otherwise the results could be even worse as these of which the Catholic Church has been accused. If even a priest, as it is thought, sometimes can misuse the sincere truthfulness of a penitent, then the danger of "pouring out ones heart," as it has been accepted by the Synod of Flensburg, to "any Christian" is much greater. A pastor certainly is not better Christian than others, he however has been bound by the oath of his ordination.

* * *

A.P.

SOURCES OF FAITH

II.

Remembering his first years in the practice of his profession, Cronin relates another characteristic event. After about a year having moved from South Wales to Monmouthshire, a small and backward place at that time, Cronin did not find there any hospital or adequate medical facilities. For nearly twenty years all the heavy work there has been put upon the shoulders of the district nurse. She was a middle-aged woman with quite ordinary features, but, though her work was dreadfully hard and of a never-ending day, there was a steady frankness in her eyes. With this nurse Cronin shared in the heaviness of the load of his work and marveled at her fortitude, patience, calmness, and cheerfulness. Nevertheless the keynote of the character of the energetic nurse to the young doctor seemed her complete self-denial. She was never too busy to speak a word of sympathy, nor too tired at night to arise for an urgent call. One late night after a particularly strenuous case, when both the doctor and the nurse drank a cup of tea, developed the following conversation.

The doctor: "Nurse, why don't you make them pay you more? It is ridiculous that you should work for so little."

The nurse: "I have enough to get along."

The doctor: "No, really, you ought to have an extra pound a week at least. God knows you are worth of it."

There was a pause. The nurse smiled but there was a gravity in her eyes:

"Doctor, if God knows I am worth of it, that is all that matters to me."

"I realized," Cronin says, "that her whole existence, in its service and self-sacrifice, was a dedication, a perpetual testimony to her belief in God. And in a flash of understanding I sensed the rich significance of her life and the comparative emptiness of my own. A mine disaster, the chance remark of a simple country nurse.... brought me out of the morass of scepticism to the firm uplands of faith."

In his further explanations Cronin speaks of the timid, so characteristic of the man of our days, to talk about belief in God as though this subject were in questionable taste. Cronin's opinion is different: this subject today deserves

more attention than at any other period in human history. One half of the world, bound by an atheistic ideology, has engaged itself in a relentless aggression against religion, a ruthless and tireless campaign to stamp into the mud forever the concept of a Creator. At the same time we, the other half, despite the spiritual hunger, gnawing persistently at our hearts, are in main apathetic in our attitude toward God and heedless to the dreadful dangers to the life of the spirit which now threaten us. Many, stressing the advances of science and the obsolescence of traditions, have brought the reality of God seriously into question. Certainly, Cronin continues, God cannot be proved like a mathematical equation. His existence cannot be demonstrated like a problem of Euclid. An Infinite Being cannot be rationalized in finite terms. But if we consider the physical universe, in its mystery and wonder, its order and intricacy, its aweinspiring immensity, we cannot escape the notion of a primary Creator. Who on a still summer night dares to gaze upward at the glittering stars, without the overpowering conviction that such a cosmos could not come to being through blind chance. Could our Earth, whirling through space in measured rhythm, be but a meaningless ball of matter, thrown off by accident from the sun? Ex nihilo nihil: nothing can come of nothing.

In this connection Cronin relates another story. Some years ago he invited a distinguished zoologist to deliver a lecture to the members of a working boy's club organized by him. The zoologist had chosen as his subject: The Beginning of Our World. In a frankly atheistic approach he talked about the prehistoric seas upon the earth's primeval crust, about the physico-chemical reaction a pulsating scum from which there had emerged - though he did not say how - the first primitive form of animation, the protoplasmic cell. When he concluded there was polite applause, but it ceased when a youngster, with a slight stammer, asked: "Excuse me, sir, you have explained how there b-big waves beat upon the shore; b-b-but how did all that water get there in the first place?" There was a silence, The lecturer looked annoyed, turned red and before he could answer, the whole audience burst into a howl of laughter. The lecturer's elaborate structure of logic had been crumpled by one word of challenge from a simple-minded boy.

"The truth is," Cronin concludes, "in all the investigations of science into the nature and purpose of these tremendous awe-inspiring processes, these processes stretching backward into the incalculable abysses of time... There is no valid bases for denying the existence of God. Rather is one driven to conclude that in primordial creation, in the motivation of the universe and the operation of natural laws there is, has been and always will be a Supreme Intelligence.

* * *

A. Prieditis

GOD'S REVELATION AND THE SCRIPTURES

III.

We, while being just pupils cannot survey God's plan entirely, but looking back to it we can observe its first phases.

Now, what is the primary insight of the plan? Throughout centuries the ethnologists have thought that the development of mankind went through the phases of totenism and that this phase had a decisive influence on the development of the religious conceptions. It is also the fundamental viewpoint of S. Freud's book "Totem and Tabu". By it Freud has shown himself as an entirely naive materialist,

without any critical approach to the hypotheses of the natural sciences that were accepted then but that were not proved. He takes for granted that the primitive races had a subconscious "pre-logical" thinking, and looks for the true and deepest roots of religion here. This theory presumes also that prior to the belief in God there was a belief in the soul (the theory of animism) and takes monotheism as the final result of all this evolutionary development. Nevertheless, all this argumentation had been crumpled by the ethnologists themselves. How entirely these new insights have smashed the psychoanalysts gathering round S. Freud, it has been pointed out also by R. Lang in the last issue of the magazine "Wissenschaft und Weltbild."

The new research in the midst of the primitive peoples (V. Kopper, P. Schebesta and especially W. Schmidt's life's work in 9 volumes "Der Ursprung der Gottesidee") points to the surprising fact, that at the beginning of the development of mankind there was monotheism. All the primitive peoples, with no exception, were worshiping but one God, dwelling in the heavens, invisible, almighty and good, the highest Being, who has created earth and heaven, who loves men, helps them, encourages them to welldoing,warns against evil, rewards the good deed and punishes the evil deed. So there was an idea of God that almost in all points is in conformity with the Christian idea of God.

This new insight means a revolution in ethnology, and will leave deep traces in psychology as well as in the research of religions, for suddenly it changes all the present scientific picture of the development of mankind. By this science has made an attempt of approaching the insight which up to now was objected to the evolutionary ethnology and which was always defended by theology.

Also the theory of the subconscious prelogical thinking has failed, for the primitive people had a clear and distinct answer about the beginning of the world and of a man. Only in the course of time the idea of one God has started to fade away, and gradually of the pure original religion there have developed the primitive and polytheistic religions.

Nevertheless, also W. Schmidt, discussing the matter in detail, points out that the monotheistic conception, though not caused by the subconscious thinking, cannot be caused also by the logical thinking of the primitive men, for logic would urge us to accept God as the cause of diseases and death. However, the point is, that the primitive peoples solve the problem of evil in the same Biblical way, namely they derive the physical wickedness from the moral corruption, i.e., from the fact, that man has dissented from God and from the order created and determined by God. So Schmidt comes to the idea that the original religion has been caused by God's direct revelation, by the so called original revelation, through which God presents man a clear conception about Himself as the only one. By this also the second viewpoint defended by theology, has received a scientific recognition at last.

The great writer Lessing left a very true statement about God's progressive revelation: "Though the first man was provided by the conception of one God at the very beginning, yet this given conception that was not gained by his own strength could not last long in its original purity. As soon as the human intellect, left to itself, started to operate with this conception, it split the One Immeasurable in several measurable parts and to each of them gave its name and mark. So naturally polytheism and idolatry came into existence."

If we consider the great polytheistic religions and their holy scriptures closer, we can see the process of this split quite clearly. For instance, the holy scriptures of India show a clear and pure monotheistic thinking distinctly, in the practice (cult), however, the hinduistic pantheism is filled with different, even disgusting gods and demons. There are individual Brahman priests who have preserved the pure monotheistic conception, received in the original revelation, and who have transferred it to their direct, personal pupils. The modern Vedanta movement, which seemed obscure for a time, has been renewed and reformed and with its call for returning to the original sources (Vedas and Upanishads) bears witness that in India too, there are those who want to share this pure conception of God with the common people. And it is not a bad sign at all that this movement has been influenced by Christianity and takes it as its ally.

Even the modern Egyptologists, especially in France, recently have started to assure in many writings and have began to prove by quotations of the hieroglyphic writings newly deciphered, that the Egyptian religion was monotheistic and that the priesthood had managed to preserve in its midst a viewpoint that each individual god is but a personification of a separte quality of the one God. This viewpoint, however, was lost by the people and was not explained to them anymore, for it was believed that the people were not educated enough and are not prepared for ideas like that. Nevertheless, in order to preserve that viewpoint, some chosen ones were entrusted with those ideas again and again, they were "consecrated" in those ideas and this was, the scientists say, the main content and kernel of the popular Egyptian mysteries.

It is not possible to explain this in detail in a short article, but it seems clear enough that if there is a folkreligion, full of superstition and idolatry, it does not mean at all, that God has not spoken to those people and that He had not revealed Himself to them. The testimonies about the original revelation usually have been kept in the holy scriptures of this folk religion, and the more these testimonies are authentic, the purer and higher are the religious conceptions, delivered by them.

* * *

E. Gedrovics — Matthew 6:13

A HYMN IN STONE

When Christ was born the angels praised God: "Glory to God in the highest." This hymn still resounds in the Church of Christ, in its services as well as in the music of composers. With the words of this hymn the early Christians died. The words of this hymn are engraved in the church bells, and still before the beginning of Christian architecture these words were written in the arches of the catacombs above the graves of the Christians. Having climbed out of the dusk of the catacombs in one or another part of Europe this hymn stretched up to heaven as a mighty cathedral or dome and their builders have managed to accomplish even the seemingly impossible thing: they have freed the stone of its heaviness, so that looking at those gigantic structures one has the feeling of being lifted up to heaven.

The endurance and patience of the old masters are admirable. They have made those structures not only for places to worship God, but also for an image of God's city on earth. The architect, stonecutter and wood carver of that time

wanted to devote their skill to "a work that pleases God," and the common men of that time felt so tightly bound with their house of God that their last wish was to rest if not under the plaster of the church building then at least in the shadow of this house, in the garden of God, near the church.

Weather, war, fire,and revolutions have billowed like the sea around the walls of these houses of God. They have destroyed many of them. Nevertheless, the greatest part of them still keep holding themselves, being a spiritual shelter also for men of today, like a castle built upon the rocks of God.

The writer of these lines as well as many of our folks had to leave the dome of our ancient Riga. On his way he could open the doors of many a mighty house of God; however, his heart has often tarried in memories at the Riga's dome.There was our Saviour's statue in purple above the altar pointed upon the altar's window. There were the events of the gospels on the south windows and the events of Riga's history on the north windows. There were the tombstones in the walls of the dome testifying that there the nobles of the 15th and 16th centuries have found their last rest. Around all those ancient sceneries each Sunday morning and Saturday evening like bees around their hive resounded the anthems and prayers of the congregation for God's glory, accompanied by the organ which for a certain time was the biggest in Europe. May God's hand preserve this beautiful structure also for the coming generations.

On my way as a refugee I had the opportunity of visiting many a cathedral in South Germany, e.g., in Augsburg and Regensburg. The first one surprises the visitor by its wideness, the second one by its stony laces and pointed arches, which shows not only the talent and imagination of the builder but also his divine inspiration. When the sunbeams are streaming through the painted windows, the contrasts of light and shadow in the forest of pillars and arches draw a multicolored mosaic on the limestone plaster and tombstones. The ancient masses, music, the robes, and the scent of incense provides the space with such a solemnity that no other house could be likened to the one which has been built for God's glory. And when a stony structure can bear such a testimony of God's glory, what will be the glory which has been prepared by God for His people in eternity!

Ancient Europe can be proud of many beautiful church-buildings. I would like to mention here also the cathedrals of Cologne, Ulm, and Freiburg, in Germany; the cathedrals of Chartres, Amiens, Rouen, and Reims, in France; Canterbury, Lincoln, and York, in England; Burgos, Leon, and Barcelona, in Spain; and the Cathedral of Milan in Italy.

Nevertheless, even a simple country church, surrounded by linden and chestnut trees and stretching over the hills of our homeland toward the skies, as Poruk has expressed it so beautifully - even they have their dignity as well as majesty. Also these simple churches have preserved distinguished art work, for instance the churches of Apriki and Lestene or the churches of St. Trinity in Jelgava and Liepaja. The St. John's church in Riga was unique in the Baltic states because of its arches dotted with stars and twilled ornaments. The centenarian churches of Valmiera, Rujiena, Araisi, Rauna, Cesis, and Kuldiga should be mentioned also, as well as the original castle churches in Aizpute and Straupe. In one or another way, one more the other less,but all of them have suffered because of the war misery. We bore witness how the St. Peter in Riga was destroyed--a church that throughout centuries had the largest wooden steeple in the world. The church of Lejasciems seems to be blown up, the ancient churches in Jelgava have been destroyed by artillery; also the historical church in Lestene probably is but ruins now. Many others have been damaged.

These structures built by men, no matter how majestic and beautiful they might be and even though built for God's glory, collapse and are subjected to destruction. What remains? Those are the living stones mentioned by the Scriptures. Those are the stones which are built neither in large nor small buildings, but in every place where the Christian congregation is gathered in order to praise and worship God in the spirit and in the truth - they build up a cathedral of the eternal glory of God and no man or time passing on can destroy it.

* * *

Pastor Osvalds Gulbis

BOAZ

A bristled up barley-field: bristled ears all around. The sun above the field like a burning brand thrown high up into the sky, and a gang of weary man- and maid-servants in the field. It is the second day of barley harvest on the field belonging to Boaz.

Before the gang a servant set over the reapers pulls the gang as if bound in a rope. But he does not succeed today. The gang cannot follow him.

"He's crazy! He's going to kill us!" chafe the man-servants, spitting white.

"Ann, dear, slow down your boy-friend! We really can't stand it any longer," pray the maids binding the sheaves.

"Hadn't you better slow down yours," answers the addressed one, a well-set maid, who is binding the chief's sheaves. "They have taken a crab's walk today. And why not, when the boss is doing the work for the gang. Slave drivers..."

The maids smile: "Well, well, the boss has really gotten a fine advocate. But who is driving him? No, there is no secret. A maid running after her boss. But you didn't get the master, my dear, you didn't get the owner..."

Far in the middle of the field the boss of the gang makes a break at last. He wipes off his forehead with his sleeve and looks back. "No, with sick ones he can't make it."

"Hi, boys! What's the matter? Broken down with age? Look out, boys - or we won't be the first ones this year."

"How could we?" says Ann, approaching. There are all things settled between Ann and the servant set over the reapers. When the barley field will be harvested, the master has promised to give them the wedding party. "The first ones!" Ann repeats. "I would be glad if we won't be the last ones. Today, however, the men have gotten a different job. Always looking back... Look at the field! They leave ears on purpose..."

The boss looks at the field. Really, it seams there are more ears left on the field today than usually. And today the Moabitess is gleaning. Is it really done on purpose?"

"Well," he winks, "let her have them. The master has not forbidden. Poor creature..."

"What, you, too? the maid's eyes flash. "Is she really so poor? Boss, if you have not gotten courage, I am going to show her the way back to Moab!

"Wait a minute, wait a minute!" says the boss. "You wouldn't... Look, the master!" he gains his breath again as if having held up a galloping horse. "Now, boys, show what you can, the master is coming," says the boss of the gang. Nevertheless, the master has been noticed. The men grasp more tightly their sickles, the handmaidens, without breaking up their work try to put in order their hair. It seems a breeze has flown over the field. The man-servants as well as the maid-servants really show what they can. The servant set over the reapers, however, swinging his sickle, is walking to meet the master.

"God be with you!"the latter says unto the reapers even when being in quite a distance.

"God bless you," the reapers reply him in choir.

Having reached the balk Boaz stops. He is a medium-sized, square built man between 40 and 50 years of age and the wrinkles at his eyes show that he likes laughing. Well, he can indulge with it. Boaz's homestead is not very large, but - one just cannot figure out - he succeeds. His neighbors have not even finished ploughing when he already goes forth to sow. His neighbors have not even started cutting when Boaz already is threshing. "The reason is this," some think, "Boaz has gotten a mighty fine gang; his men are like oaktrees, his handmaidens like berries, yea, the maidens particularly..." "Oh, no," the others say. "The reason is Boaz's fertile soil - there is not a single stone, there is no fallow ground." "Ha,ha," the third ones burst out in laughter. "Take away your stones and you also will have fertile soil. Ha, ha... the soil! This man has gotten a good heart. Who is the petitioner whom has been rejected by him? Who is the man who has not received his salary of him? Who is this man with whom he has quarreled? Yea, there is nothing to be blamed neither his servants, nor his soil, nor heart. But one thing... His temples already have started to become gray, his neighbors already have grown up sons and daughters, he, however, is and remains without wife. "And he wouldn't have any," prophesy the mothers whose daughters have married already. "Poor handmaidens, they are hoping in vain. If he wanted to have a wife, he should have taken, he has had chances enough. He wouldn't take a servant-girl!" Mothers whose daughters, however, have not been married yet, are more reserved. They change the theme. "One can't tell yet," they think. "The trouble is, Boaz has not found the right one yet!" And they know where he should search...

"Now, how are you doing?" Boaz asks, when his foreman has reached him.

"Well... I'm satisfied. If only the weather wouldn't change."

"How right you are!"says Boaz. "But can you stand it? I see you are doing fine, you have cut quite a piece!"

Nevertheless, one would not fool the foreman. He sees quite clearly what kind of "piece" his master is observing. It is neither cut, nor for cutting, rather for taking home...

"Do you like...?"

"What do I like?" the master asks flushing.

"Oh, don't make me a fool. You know we all like you, especially I since I am sure about Ann... It's the same "piece" which has been admired all the time by your men also. It really bothers me. Well, how is it? Let's have our wedding together!"

"Ah! you know I do not like such a silly talk," the master grumbles, still watching the same gleaner at which also his man-servants had looked all the morning.

The ears of grain are gleaned by the poor ones. That they might have a little bit more a good landlord would not let his field be raked. Those ears which have not been cut and which have not been bound in the sheaves belong to the poor ones. But this woman does not look like a beggar. He also can't remember seeing her.

"Whose damsel is this?" Boaz raises his chin.

"Would you like? I'll introduce you."

"Stop that silly talk," the master replies quite angrily, and the man knows he should behave himself now.

"Have you heard about Ruth?"

"I surely had, but..."

"...but you did not think that she was so beautiful," the man cannot restrain himself.

"I did not think that she was so poor," Boaz replies, stressing the last word.

"As you see."

"But her mother-in-law has property. People say, they have done well."

"Ha, a property..." the man lowers his voice. "Master, how would your property be if it would have been depleted by a lessee for ten years? And what that 'well doing' concerns, I don't believe that. Who is going to leave good conditions even if abroad and come to his native land asking alms."

"Well..." says Boaz. "Do you think she can find anything there? Say... the men should leave some ears..."

The teeth of the foreman flash in a wide smile.

"It'll be done, master! May I go now?"

"You may go."

Boaz catches a glimpse of the field and of the reapers, then his eyes, as if bound, return to the gleaner. It is a sultry day. Has Ruth...

"Hi, boss," he shouts, but his voice has become somehow hoarse. His foreman is already too far off, he cannot hear him.

"Pooh, I'll tell myself," he thinks and pouting that it has become quite impossible to talk with his foreman: that man has but jokes in his mind, he leaves the balk and, picking up here and there an ear, he comes to Ruth across the field. "Well, such bending isn't an easy thing at all," he thinks.

"God be with you!"

"God bless you!" whispers Ruth, flushed like a strawberry. Oh, heavens, the owner himself! He wouldn't drive me away, would he? Her sack is already half full. He would take it away, would he?

"I-e, well, what did I want to say...?"

Boaz is not a man of failure. He can also say what he has to say, if necessary. But for everything there is a season. How can one talk, when he has to look at, when he would like to caress, to take those two brown hands into his, hold them for a while and to comfort... "If I had to walk like that - in a strange land and with a beggar's bag..," he thinks. Oh, no! no, it might have been misunderstood... One might come to a wrong conclusion...

"Well," Boaz coughs, "what did I want to say - aren't you athirst?"

"Thank you, sir. May I...?"

"Certainly you may, I'll tell the men..."

"Thank you, sir," Ruth gives a whisper even calmer. "I wanted to ask you..."

The owner stops. To ask?

"Yes, sir, aren't you angry with me?"

"Why?"

"Because I'm gleaning here..."

"Oh, no. Don't mention it. I know your troubles!"

"You know me?" Ruth has gained the courage at last for raising up her eyes, but having met his staring, she flushes even more and turns her face away.

"No, you shouldn't feel ashamed. It's nothing wrong," Boaz hurries to help out, but feels that his tongue walks along a marshy road. "I know... I have heard ... they..."

Who knows to what the poor master would have been led by his capricious tongue if in the most unfortunate moment, when also the marshy road is lost, he would not have been rescued by Ann.

The handmaidens are awfully curious to know what the master is talking there. Ann is the most courageous of them. Ann must go.

"It is mealtime, sir," says Ann and stares at Ruth's feet. What? She wears shoes! A beggar in shoes!

The master looks back at her, but it seems he has not heard the question.

"It's meal-time, sir! Wouldn't you also come?" Ann repeats and can hardly master herself not taking him by his hand. "He is like a child," she thinks, "you never can be sure that he does not fall in somewhere..."

"Meal-time?... Of course, of course... Gladly," the master says released. "Ruth, you come too."

Ruth goes, but a strange silence comes with her. The master tries to maintain the conversation, talking about the hot weather, about the good harvest, yes, he even asks, how Ruth likes being here, but "yes" and "very much" are all the answers. The conversation does not unfold. The maids dip their bread into the vinegar reverently, and their faces are as sour as if also dipped in the same liquid. When the bread has been eaten and parched grain is reached, the men say "no". They are not good enough for such a delicacy. Then also Ruth pushes back hers, stands up and says thanks. But Boaz puts the parched grain into her palms and says: "Come tomorrow again, won't you?... I'm nigh of kin unto you... And do not go to glean in another field..."

Having watched her a while he glances also at his gang. "Funny! What on earth has happened to them?" he thinks, sitting down, but having caught his foreman's grin, he bristles up. "Crazy...this man has but silly things in his mind."

A weary breeze with a rustling sound falls into the straw hill, threshed yesterday. The men are already snoring. Boaz creeps into the shadow. A bit of slumber should do good. He has decided to work with his gang this afternoon. Then his foreman will have a lesson...

* * *

NOWDAYS - NEAR AND FAR OFF

Catholicism in Spain

Catholicism at its worst was demonstrated recently by Archbishop of Seville. "The river of United States gold," he said, "has persuaded the government to relax its 'Catholic loyalty and conscience'." The Spanish Protestants (there are about 20,000 of them) "had not hesitated to press openly for religious freedom there." Though the Spanish Government claimed in the party newspaper "Arriba," that it is still protecting the Catholic faith, the Archbishop, however, was not satisfied. He thought the Spanish Government was getting too soft toward Protestants. The Archbishop relaxed a bit until he had discovered that the article in "Arriba" was written by Franko himself and the latter had appealed to the Vatican directly.

In America there were repercussions from the Protestants as well as from the Catholics. The Catholic press of U.S.A. ("Indiana Catholic and Record") reminded the Archbishop as well as the Dictator and others in Spain of the fact that the mentality of the 16-th century does not fit for the 20-th century anymore. "Protestantism is the wrong dragon today. Any lances that can be spared from the anti-communist battle had better be tossed at other targets than Protestantism." The American Catholics cannot take the same way their brethren-in-faith have been taken in Spain. "We have spent weary hours cleaning up the blood the Spaniards overzealously spilt in the Inquisition. If they wish to call the cops for the Protestants four centuries late, they can take the blame themselves."

To Which Church Eisenhower Belongs?

As it is very possible that general Eisenhower may be the next U. S. president, in the Church circles the question of his Churchmembership has been raised. As a matter of fact, his mother had bnce been a Jehovah's Witness, a Christian sect founded by C.I. Russel at the beginning of the 20-th century, some times also called "The International Bible Students' Association." Eisenhower himself, however, for the time being is not a member of any church. To Billy Graham, the well known evangelist of America, the general gave this answer: "I am a Protestant but not a member of any church. I am very happy about the revival of religious interest in America."

* * *

Published by
National Lutheran Council
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois

For the spiritual care of Latvians of Lutheran faith, recently resettled in the United States

For information write to the above address
Attention: Latvian Paper